

INSTITUTIONELE GESCHIEDENIS VAN DE

HOGE RAAD VAN FINANCIEN

OPDRACHT, SAMENSTELLING EN ACTIVITEITEN

INHOUD

WOORD VOORAF

HOOFDSTUK I : *Koninklijk Besluit van 31 januari 1936 houdende instelling van een hoogen raad van financiën.*

- A. Opdracht en samenstelling van Raad
- B. Activiteiten van de Raad

HOOFDSTUK II : *De Hoge Raad van Financiën en het Verslag van 31 maart 1962 van de Regeringscommissie voor de studie van de financiële problemen van de economische expansie.*

HOOFDSTUK III : *Koninklijk Besluit nr 17 van 23 mei 1967 tot reorganisatie van de Hoge Raad van Financiën.*

- A. Opdracht en samenstelling van de Raad
- B. Activiteiten van de Raad

HOOFDSTUK IV : *Koninklijk Besluit van 16 april 1981 tot reorganisatie van de Hoge Raad van Financiën.*

- A. Opdracht en samenstelling van de Raad
- B. Activiteiten van de Raad

HOOFDSTUK V : *1989 : Een nieuwe Hoge Raad van Financiën.*

- A. Opdracht en samenstelling van de Raad
  - 1. De Bijzondere wet van 16 januari 1989 betreffende de financiering van de Gemeenschappen en Gewesten.
  - 2. Koninklijk Besluit van 20 juni 1989 betreffende de Hoge Raad van Financiën en uitvoeringsbesluiten.
  - 3. Bijzondere opdrachten toevertrouwd aan de Afdeling "Financieringsbehoeften van de Overheid".
    - a. Opdracht in verband met het Convergentieplan.
    - b. Opdracht in het kader van de bijzondere wet van 27 april 1994 tot instelling van een responsabiliseringsbijdrage ten laste van sommige werkgevers van de openbare sector.
- B. Activiteiten van de Raad

BIJLAGE I : Samenstelling van de Raad, het Bureau en de Afdelingen per 1 juli 1996.

BIJLAGE II : Data van de publicatie van de jaarverslagen van de Hoge Raad van Financiën in het Belgisch Staatsblad.

WOORD VOORAF

De huidige Hoge Raad van Financiën vindt haar wortels in het Koninklijk Besluit van 31 januari 1936 dat een "*hoogen raad van financiën*" instelde.

In 1967, 1981 en 1989 werd de Hoge Raad van Financiën hervormd. Vóór de hervorming van 1967 had de Regeringscommissie voor de studie van de financiële problemen van de economische expansie in haar Verslag van 31 maart 1962 een advies in verband met een nieuwe Hoge Raad van Financiën gegeven.

Onderhavige tekst heeft enkel een documentaire bedoeling; een schets geven van de evolutie van de Hoge Raad op het vlak van de toevertrouwde opdracht, de structuur en de samenstelling. Verder wordt een overzicht gegeven van de uitgebrachte adviezen (met in voorkomend geval de vermelding van het Documentatieblad van het Ministerie van Financiën waarin het advies werd gepubliceerd).

1 juli 1996

HOOFDSTUK I

KONINKLIJK BESLUIT VAN 31 JANUARI 1936 HOUDENDE INSTELLING VAN EEN HOOGEN RAAD VAN FINANCIËN (BELGISCH STAATSBLAD VAN 1 FEBRUARI 1936).

A. OPDRACHT EN SAMENSTELLING VAN DE RAAD

De Hoge Raad van Financiën werd opgericht door het K.B. van 31 januari 1936 "*houdende instelling van een hoogen raad van financiën*". Minister van Financiën was M.L. GERARD die deze functie waarnam in een Katholiek-Liberaal-Socialistische regeringscoalitie.

De voorliggende bedoeling van de oprichting van de Hoge Raad van Financiën was een organieke samensmelting tot stand te brengen van vijf eerder opgerichte comités en commissies. "*Door de toenemende gewichtigheid en ingewikkeldheid van de problemen die door dit departement moeten worden opgelost*" was een hergroepering noodzakelijk daar de comités en commissies niet de bestendige en regelmatige voeling konden verzekeren tussen het departement van Financiën en "*de meest bevoegde vertegenwoordigers van 's lands belangen alsmede de specialisten op economisch en financieel gebied*".

*
* *

De vijf opgeslorpte comités en commissies waren :

- **De Vaste Studiecommissie voor Muntzaken**, opgericht bij K.B. van 2 april 1891 (Belgisch Staatsblad van 6-7 april 1891).
-

De taak van de commissie bestond erin alle inlichtingen te verzamelen betreffende de monetaire wetgeving in de andere landen, de geldcirculatie, de internationale productie en distributie van edele metalen en in het algemeen betreffende alle feiten die van belang waren bij het oplossen van de monetaire problemen. De commissie diende voeling te houden met gelijkaardige commissies in het buitenland en alle belangrijke documenten en feiten mede te delen aan de regering

- **Het Financieel Raadgevend Comité**, opgericht bij K.B. van 9 juni 1926 (Belgisch Staatsblad van 12 juni 1926), dat belast was met geven van advies aan de regering over "de financiële quaesties".
- **Het Vast Comité voor de Overdrachtstaxen**, opgericht bij K.B. van 13 juni 1927 (Belgisch Staatsblad van 17 juni 1927). Dit comité was belast met het onderzoek van de economische gevolgen van de toepassing van de overdrachtstaks en van de daarbij horende belastingen; het moest eveneens toezicht houden op de opbrengst van deze belastingen.
- **De Commissie voor Samenschakeling en Vereenvoudiging van de Belastingwetten**, opgericht bij K.B. van 21 november 1933 (Belgisch Staatsblad van 23 november 1933).

Denkend aan de huidige fiscale wetgeving is het Verslag aan de Koning het citeren waard, te meer daar het tevens de opgedragen taak, en de praktische wijze waarop die moet worden vervuld, duidelijk omschrijft :

"Evenwijdig met de uitbreiding van de rol van den Staat in de moderne maatschappijen nam het toepassingsveld der belastingwetten geleidelijk uitbreiding. Er ligt dan ook een belang van eersten rang eraan verbonden dat de uitvoering van de wetten gemakkelijk zij en - met losheid en lenigheid - ten volle aangepast kunne worden aan de verschillende toestanden welke ze dienen te beheerschen. Meer dan alle andere, doordien ze aan alle burgers strikte plichten voorschrijven, moeten de belastingwetten zeer begrijpelijk zijn. De belastingplichtige, ertoe geroepen, zijn deel in de openbare lasten te dragen, moet door zichzelf zich rekenschap kunnen geven van den aard en van de gewichtigheid zijner verplichtingen. Hij moet de draagwijdte kunnen vatten van de formulieren, welke hij aangezocht wordt te onderteekenen. Duidelijkheid en nauwkeurigheid zijn derhalve de hoofdhoedanigheden van een dergelijke belastingwetgeving.

Onder den drang van de financiële noodwendigheden is die wetgeving, sinds jaren, voortdurend het voorwerp van herzieningswerkzaamheden geweest. Zij is alzoo een ingewikkeld iets geworden, waar alleen specialisten wijs uit geraken. Het algemeen welzijn eischt verandering in dien toestand en, in deze zaak, terugkeer tot orde en eenvoudigheid.

Dit is de wensch die sinds lange jaren door de openbare meening alsmede in den schoot van het parlement wordt geuit.

De regeeringen die elkander in het bestuur van 's lands zaken hebben opgevolgd zijn op dien wensch ingegaan en hebben zich ingespannen om de verwezenlijking ervan te verzekeren.

*In dezen gedachtengang, moet de nieuwe commissie waarvan wij de eer hebben aan Uwe Majesteit de instelling voor te stellen, vooral, binnen den kortst mogelijken termijn, de samenschakeling van alle bestaande belastingwetten tot stand brengen om op die wijze in een **corpus doctrinae**, in een organiek geheel, de verspreide bepalingen ter regeling van de invordering van de belastingen bijeen te brengen; zij zal ervoor zorgen de bepalingen uit te schakelen die wegens de omstandigheden geen reden van bestaan meer hebben. Dit eerste werk gedaan, zal de innovatiegeest van de commissie kunnen vrij spel hebben, alleen binnen de mate waarin eenvoudige formules de plaats kunnen nemen van ingewikkelde werkwijzen die, zonder nut, de taak van den belastingplichtige en van het bestuur verzwaren. Daaromtrent zal elke suggestie met bijzondere zorg worden aangemerkt, en onderzocht.*

Het te ondernemen werk kan slechts worden volbracht door het gecoördineerd werk van de belastingplichtigen, eenerzijds, van de technici, anderzijds. Op eerstgenoemden berust hoofdzakelijk het geven van praktische wenken tot vereenvoudiging. Zij zullen, op eenvoudig verzoek, door de commissie worden gehoord, in den persoon van de verschillende vertegenwoordigers van de groote economische belangen van het land. De bedrijvigheid van laatstgenoemden zal op alle gebied tot uiting komen, op dat van de vereenvoudig, zooals op dat van de eigenlijke samenschakeling. Het personeel der centrale diensten zooals dit der uitvoerings- en contrôlediensten dat, uit den aard van zijn bedrijf, dagelijks met de belastingschuldigen en met de praktische moeilijkheden voeling krijgt, zal aan de commissie zijn volle medewerking in dier voege verleen en dat het zijn beoordeeling in volle vrijheid en onafhankelijkheid kunne uitbrengen.

Het aan Uwe Majesteit voorgelegd ontwerp van besluit laat aan de werkzaamheden van de commissie de grootste losheid over. Een wezenlijk praktische geest moet derzelve inrichting leiden. Zooals zij wordt samengesteld, denken wij, dat de commissie alle waarborgen van bevoegdheid en onpartijdigheid in zich sluit. Wij willen dat dit werk een karakter drage van hechte rechtschapenheid en wetenschappelijke nauwkeurigheid, wat voortaan de taak zal verlichten van het Parlement, ertoe geroepen de voorgestelde teksten in wetten vast te leggen".

- **De Commissie tot codificatie van de wetten op de registratie-, griffie-, hypotheek-, successie-, zegelrechten en daarmee gelijkgestelde belastingen**, opgericht bij K.B. van 14 maart 1935 (Belgisch Staatsblad van 16 maart 1935).

De taak van de commissie bestond erin de wetten op de genoemde belastingen samen te schakelen en in een wetboek te verzamelen.

*
* *

De bij K.B. van 31 januari 1936 opgerichte Hoge Raad van Financiën was een orgaan van technische en raadgevende aard, ermee belast advies te geven over elke kwestie voorgelegd door de Minister van Financiën. De leden van de Raad bezaten recht van initiatief. De Raad werd voorgezeten door de Minister van Financiën. De gouverneur van de Nationale Bank vervulde de functie van ondervoorzitter.

De Raad telde 25 leden, van wie 5 van rechtswege :

- de gouverneur van de Nationale Bank van België;
- de eerste-voorzitter van het Rekenhof;
- de voorzitter van het Herdiscontering- en Waarborginstituut;
- de voorzitter van de Bankcommissie;
- de voorzitter van het vast comité van het Fonds voor Delging van de Staatsschuld.
-

De Raad bestond uit 5 secties :

- **De sectie van Thesaurie**, bevoegd inzake leningen, thesaurie en muntproblemen, onder voorzitterschap van de gouverneur van de Nationale Bank.
- **De sectie van de banken en de beurzen**, bevoegd inzake banken, kredietinstellingen, beurzen en bescherming "van het gespaard vermogen", onder voorzitterschap van de voorzitter van de Bankcommissie.

- **De sectie van nijverheids- en handelskrediet**, bevoegd inzake de werking van instellingen die voorzien in de kredietnoodwendigheden van de ondernemingen, onder voorzitterschap van de voorzitter van het Herdiscontering- en Waarborginstituut;
- **De sectie van budgettaire wetgeving en techniek**, onder voorzitterschap van de eerste voorzitter van het Rekenhof.
- **De fiscale sectie**, bevoegd inzake alle fiscale materies. De voorzitter van deze sectie werd door de Minister van Financiën aangeduid; zijn voorzitterschap was niet zoals bij de overige vier secties aan een welbepaalde functie verbonden.

De secties brachten afzonderlijk en rechtstreeks advies uit bij de Minister van Financiën.

Het Secretariaat van de Hoge Raad van Financiën werd waargenomen door het Kabinet van de Minister van Financiën. Het Kabinet verleende zijn medewerking aan het opstellen van de verslagen en bracht de vereiste documenten samen; het was tevens de taak van het Kabinet een bestendig contact te onderhouden met de verschillende afdelingen van de Raad en met de betrokken besturen.

Bij een ander K.B. van 31 januari 1936 (Belgisch Staatsblad van 1 februari 1936) werden de 20 niet van rechtswege lid zijnde leden benoemd. Deze leden waren :

De heren :

ANCIAUX, M., professor aan de Universiteit te Brussel;
 BAUDHUIN, F., professor aan de Universiteit te Leuven;
 DE LEENER, G., professor aan de Universiteit te Brussel;
 EYSKENS, G., professor aan de Universiteit te Leuven;
 GÉRARD, Gustave-L., bestuurder-directeur-generaal van Centraal Nijverheidscomité van België;
 GUTT, C., gewezen Minister van Financiën;
 HARSIN, P., professor aan de Universiteit te Luik;
 HEYMANS, P., professor aan de Universiteit te Gent;
 INGENBLEEK, J., gewezen Minister, gouverneur van Oost-Vlaanderen;
 JANSON, G., gewezen kabinetshoofd van de Minister van Financiën;
 JANSSENS, A.-E., gewezen Minister van Financiën;
 LIBERMAN, W., ingenieur;
 MIRY, R., professor aan de Universiteit te Gent;
 PHILIPPSON, J., bankier;
 RESTEAU, E., voorzitter der Beurscommissie van Brussel;
 ROLLIN, A.-E., beheerder van vennootschappen;
 SPRUMONT, R., gedeputeerde van de provincie Namen;
 THUYSBAERT, P., professor aan de Universiteit te Leuven;
 VAN BILLOEN, A., directeur-generaal van de Algemene Spaar- en Lijfrentekas;
 VELGE, H., professor aan de Universiteit te Leuven, ere-kabinetshoofd van de Eerste Minister.

*
* *

Bij K.B. van 23 september 1938 (Belgisch Staatsblad van 9 oktober 1938) werd het aantal leden van de Hoge Raad van Financiën uitgebreid tot 30. Minister van Financiën was opnieuw M.L. GERARD, in een Katholiek-Socialistisch-Liberale regering.

De vijf nieuwe leden waren :

De heren :

COART-FRÉSART, P., professor aan de Universiteit te Leuven;
DRUWÉ, B., voorzitter van de Kamer van Ambachten en Neringen van de provincie Limburg;
DUQUESNE WATELET DE LA VINELLE, G., directeur-generaal van de "Banque de Bruxelles";
GALOPIN, A., gouverneur van de "Société Générale de Belgique";
MOLTERS, A., schepen van financiën van de stad Antwerpen.

*
* *

Bij K.B. van 6 februari 1939 (Belgisch Staatsblad van 11 februari 1939) werd de voorzitter van het Herdiscontering- en Waarborginstituut als lid van rechtswege vervangen door de gouverneur van de Nationale Maatschappij voor Krediet aan de Nijverheid.

*
* *

B. ACTIVITEITEN VAN DE RAAD

De bij K.B. van 31 januari 1936 ingestelde Hoge Raad van Financiën oogde mooi. De financieel-economische elite van het land was verenigd in een orgaan dat ongetwijfeld een voortrekkersrol zou kunnen gespeeld hebben in het algemeen financieel-economisch beleid van het land. Van de adviezen die uitgebracht werden zijn geen sporen terug te vinden. Dat het kabinet van de Minister van Financiën het secretariaat van de Raad waarnam is hieraan waarschijnlijk niet vreemd. Vóór elke aflossing van de wacht worden kabinetten overvallen door een onstuitbare opruiwwoede. Tussen 31 januari 1936 en 10 mei 1940 kende België zeven regeringen, met als Ministers van Financiën (behorend tot de drie traditionele politieke families :

M.-L. GERARD (25.3.1935-14.6.1936)
H. DE MAN (14.6.1936-12.3.1938)
E. SOUDAN (12.3.1938-15.5.1938)
M.-L. GERARD (15.5.1938-6.12.1938)
A.-E. JANSSEN (6.12.1938-22.2.1939)
C. GUTT (22.2.1939-12.2.1945) (1).

Dit veelbelovend orgaan vergaderde tussen 1940 en de reorganisatie ervan in 1967... geen enkele maal. In het verslag aan de Koning bij het K.B. nr 17 van 23 mei 1967 tot reorganisatie van de Hoge Raad van Financiën (Belgische Staatsblad van 25 mei 1967) heette het diplomatisch : *"Om diverse redenen die vooral verband houden met het uiterst groot bestreken gebied, heeft de Raad weinig adviezen verstrekt"*.

---

1 VAN de VOORDE, Aloïs, *"De penningmeesters van de Wetstraat"*, Lannoo, 1993, bijlage 1.

M.a.w. de te bestuderen materies waren zo uitgebreid en talrijk dat men maar besloot gewoon niet te vergaderen, geen adviezen te vragen en geen adviezen te geven (2).

In haar verslag van 31 maart 1962 velde de Regeringscommissie voor de studie van de financiële problemen van de economische expansie volgend oordeel over het functioneren van de in 1936 opgerichte Raad :

" De ervaring heeft blijkbaar uitgewezen dat de bevoegdheid van de Raad, zoals zij in het besluit van oprichting nader werd bepaald, te uitgebreid is. Zij strekt zich uit tot de begrotingswetgeving en -techniek, met inbegrip van de controle van de ontvangsten en uitgaven of de verbetering van de wetten op de openbare boekhouding; zij omvat eveneens aspecten van de belastingpolitiek, van de heffing en de invordering van belastingen en hun economische weerslag.

Weliswaar behoren al die gebieden tot de bevoegdheid van de Minister van Financiën. Men kan zich echter afvragen of dit gemeenschappelijk kenmerk volstaat om een voldoende homogeniteit tot stand te brengen in de onderwerpen die in de verschillende afdelingen worden besproken.

Bovendien lijkt de indeling van de stof die tot de bevoegdheid van de eerste drie afdelingen behoort, vrij willekeurig. Bij die splitsing werd geen voldoende rekening gehouden met de fundamentele eenheid van de financieringsproblemen. Zo berust de indeling der bevoegdheden tussen de afdeling "banken en beurzen" en de afdeling "industriële en handelskrediet" op het onderscheid tussen institutionele en functionele problemen. Vereist de oplossing van deze laatste een voortdurende aanpassing van het beleid van de economische en financiële ontwikkeling, de oplossing van eerstgenoemde problemen daarentegen geschiedt door structuuraanpassingen op langere termijn. Nochtans zal het in de praktijk vaak moeilijk gaan beide conceptuele aspecten van een zelfde probleem van elkaar te scheiden.

De Hoge Raad kwam overigens tot stand ten gevolge van een beslissing van de Minister van Financiën om alle onder zijn departement functionerende raadgevende commissies in één orgaan te versmelten. De wijze waarop de Raad ontstond, verklaart dus de indeling in de vermelde secties en de compartimentering van hun werkzaamheden. Blijkbaar was de oprichting van dit nieuwe orgaan niet ingegeven door de bekommernis een coördinerende instelling voor het gehele financiële apparaat te scheppen. Zijn wettelijk statuut verleent hem inderdaad geen enkele bevoegdheid die hem het kenmerk geeft van een specifiek en actief orgaan voor de uitwerking of de uitvoering van een politiek.

Daar het Secretariaat aan het Kabinet van de Minister van Financiën werd opgedragen, vertoont het bestuursapparaat van de Raad bovendien niet het karakter van bestendigheid dat onontbeerlijk lijkt om de continuïteit van een coördinerende bedrijvigheid te verzekeren".

De ontgoocheling over de in 1936 opgerichte Hoge Raad van Financiën zat blijkbaar dermate diep dat bij de installatie van de in 1967 hervormde Raad, op 3 maart 1969 baron SNOY et d'OPPUERS, toen Minister van Financiën, in zijn openingsrede verklaarde :

---

2 In zijn antwoord op de toespraak van Minister van Financiën baron SNOY et d'OPPUERS bij de installatievergadering op 3 maart 1969 van de bij K.B. nr 17 van 23 mei 1967 gereorganiseerde Hoge Raad van Financiën liet vice-voorzitter J. VAN HOUTTE evenwel nog volgend geluid horen : "Er wordt ook gezegd dat bepaalde secties van de Raad kort na 1936 de grenzen van een louter adviserende bevoegdheid waren te buiten gegaan, en dat het daarom is dat de opeenvolgende Ministers van Financiën er zich wel voor gewacht hebben de Hoge Raad bijeen te roepen...".

De problemen zouden zich vooral gesteld hebben op het niveau van de sectie die zich bezig hield met de fiscaliteit.

"Op het eerste gezicht zou men kunnen vrezen dat de nieuwe Raad met een tamelijke zware hypotheek belast is, namelijk de moeilijkheden van de Hoge Raad van Financiën die bij koninklijk besluit van 31 januari 1936 opgericht werd. Ik meen dat dit niet zo is.

De opdracht van de huidige Raad en de economische en financiële overwegingen die aan zijn reorganisatie ten grondslag liggen, plaatsen hem in een zo verschillend verband, dat ik de stellige hoop koester dat de nieuwe Hoge Raad van Financiën zeer vlug zijn gezag en zijn waarde zal kunnen bewijzen en tot een waardevol werktuig voor de rationalisering van ons financieel apparaat zal uitgroeien".

HOOFDSTUK II

DE HOGE RAAD VAN FINANCIËN EN HET VERSLAG VAN 31 MAART 1962 VAN DE REGERINGSCOMMISSIE VOOR DE STUDIE VAN DE FINANCIËLE PROBLEMEN VAN DE ECONOMISCHE EXPANSIE

In haar regeringsverklaring voor de Kamer van Volksvertegenwoordigers op 2 mei 1961 stelde de C.V.P.-B.S.P.-regering, onder leiding van Eerste-Minister Lefèvre, structuurhervormingen inzake financiën in het vooruitzicht *"die moeten leiden tot een betere werking van de geld- en kapitaalmarkt en die gelegenheid moeten bieden om de financiële middelen van het land te mobiliseren met het oog op een aanzienlijke verhoging van de overheids- en particuliere investeringen. Het verouderd, ingewikkeld, weinig rechtvaardig en ondoelmatig fiscaal apparaat dat wij thans kennen, moet vervangen worden door een modern fiscaal stelsel... Dankzij haar vereenvoudiging moet de fiscaliteit in België, zoals in alle moderne landen, een doelmatig instrument worden voor een financieel beleid, dat in dienst staat van een op economische ontwikkeling gerichte conjunctuur- en structuurpolitiek"*.

In toepassing van de regeringsverklaring belastte het Ministerieel Comité voor Economische en Sociale Coördinatie de H. DE VOGHEL, vice-gouverneur van de Nationale Bank van België en oud-minister van Financiën, met het voorzitterschap van een Regeringscommissie die een voorafgaande studie zou ondernemen en voorstellen zou uitbrengen inzake de financiële structuurhervormingen.

De Commissie werd op 20 juni 1961 geïnstalleerd door de H. DEQUAE, Minister van Financiën, en de H. TIELEMANS, Adjunct-minister van Financiën.

Krachtens haar opdracht moest de Commissie de financieringsmechanismen van de openbare en de particuliere sector bestuderen in het licht van een economische expansie; zij moest vervolgens aan de Regering die hervormingen voorstellen die zij geschikt achtte om de werking van de financiële markten te verbeteren en 's lands financiële middelen ten volle in te zetten; zij moest ten slotte voorstellen doen betreffende de werking van de raadgevende instellingen waaronder de Hoge Raad van Financiën en de Raad voor Openbare Kredietinstellingen.

Inzake de Hoge Raad van Financiën bracht de Commissie op 31 maart 1962 verslag uit van haar werkzaamheden.

De Regeringscommissie zag voor de Hoge Raad van Financiën volgende taak weggelegd :

"Als trefpunt van de vertegenwoordigers der particuliere en openbare instellingen die voor de financiering van de volkshuishouding zorg dragen, en van de vertegenwoordigers der betrokken ministeriële departementen, zou aan de Raad de algemene taak dienen opgedragen over de coördinatie van al de sectoren van de kapitaalmarkt, in functie van het economisch beleid van de Regering, te waken.

Hij zou meer bepaald dienen te bestuderen wat de economische programmering inhoudt op het financiële vlak en aan de Minister van Financiën de modaliteiten voorstellen van de financiële politiek die voor de verwezenlijking van haar doelstellingen vereist zijn.

Eens dat die politiek door de Regering is vastgesteld, zou de Raad aan de toepassing ervan moeten medewerken.

In de uitvoering van zijn opdracht, zou de Raad, enerzijds, de te nemen maatregelen moeten opsporen wat betreft de spaarvorming, het aantrekken en de oriëntering van de financiële middelen naar de gebruikers en, anderzijds, oplossingen zoeken voor de coördinatie- en mobilisatieproblemen welke gesteld worden door de veelheid van monetaire en financiële instellingen en instrumenten (3).

Zou de bevoegdheid van de Raad zich eveneens moeten uitstrekken tot de kwesties die verband houden met het beheer van de staatsfinanciën en van de Schatkist, tot de fiscale politiek, tot de monetaire en wisselpolitiek?

Hun weerslag op de volkshuishouding en op de financiële kringloop is zo groot dat men zich bezwaarlijk kan indenken dat de Raad zich hier afzijdig zou houden.

Bovendien zij opgemerkt dat de bevoegdheden van de Raad van zuiver adviserende aard zouden zijn en dan ook geen afbreuk zouden doen aan de prerogatieven van de overheden, wier bevoegdheden ter zake trouwens noch betwist noch gedeeld kunnen worden.

Daartegenover staat dat het toekennen van een formele bevoegdheid aan de Raad in deze ruime en omstreden materie, zijn werkgebied uitbreidt in een mate die op grond van de ervaring opgedaan met het koninklijk besluit van 1936 buitensporig is gebleken. Aldus loopt men het gevaar zijn doeltreffendheid op het - reeds zeer uitgebreid - werkgebied dat meer bepaald het zijne is, te verminderen.

Een oplossing zou kunnen zijn dat de Raad zich op de hoogte stelt wat de schatkist-, monetaire en fiscale problemen betreft en rekening houdt met hun weerslag op de financiering van de economie en, meer bepaald, op de doelstellingen van de programmering.

De Raad zou echter noch adviezen, noch aanbevelingen over de grond van de zaak verstrekken, behalve indien hij hiervoor formeel door de bevoegde overheid wordt geraadpleegd.

(...)

---

3 Er werd eveneens een meer restrictief voorstel gedaan inzake de bevoegdheden van de Raad. Luidens dit advies, zou de Raad zich uitsluitend moeten inlaten en zich daarbij houden aan zeer algemene vraagstukken :

- a) enerzijds, met de kredietpolitiek in functie van het economische beleid van de Regering, d.w.z. van de economische programmering; aldus zou, bij voorbeeld, de Raad adviezen verstrekken :
  - over de wettelijke of reglementaire maatregelen welke dienen genomen om bij voorrang op spaargelden voor sommige wel bepaalde doeleinden te bestemmen;
  - over de wenselijkheid en de algemene modaliteiten van de staatswaarborg en van het beleid inzake rentetoelagen;
  - over het beleid inzake uitvoerkrediet;
  - over de wenselijkheid van een restrictieve of expansieve kredietpolitiek in functie van de algemene economische toestand;
- b) anderzijds, met al de problemen die de openbare en de particuliere kredietsectoren met elkaar gemeen hebben; die problemen zijn niet zo talrijk, vermits beide sectoren eigen structuren, doelstellingen en de verantwoordelijkheden hebben en het dan ook niet gewenst is ze op gelijke voet te behandelen; in de schoot van de Hoge Raad moet van gedachten kunnen gewisseld worden over sommige kwesties welke voor de gehele kredietsector van belang zijn, bij voorbeeld :
  - maatregelen om de geldrente te verminderen (met inbegrip van eventuele fiscale maatregelen);
  - maatregelen om het gebruik van het giraal geld te bevorderen;
  - sommige technische modaliteiten van de kredietverlening.

De Raad zou alleen raadgevende bevoegdheden bezitten.

Hij zou adviezen verstrekken en voorstellen doen, hetzij op aanvraag van de Regering, hetzij uit eigen initiatief, op het gebied dat tot zijn bevoegdheid behoort.

(...)

Naast de bevoegdheden die zijn wettelijk statuut hem zou verlenen, zou de Raad, wat inzonderheid de inrichting van de kapitaalmarkten betreft, ook een feitelijke, niet officiële doch doeltreffende coördinatie uitoefenen, die uit zijn eigen structuur voortvloeit.

Inderdaad, aangezien de Raad de vertegenwoordigers van verschillende categorieën instellingen die tussenkomen in de financiering van de volkshuishouding, bij elkaar brengt, zouden zijn beraadslagingen op zichzelf de gelegenheid bieden om van gedachten te wisselen; dit zou ongetwijfeld het aanvaarden van coördinatiebeginselen bevorderen, welke in gemeen overleg zonder beroep op andere overheidsorganen toegepast zouden worden".

De Regeringscommissie stelde voor dat in de Hoge Raad van Financiën vertegenwoordigers zouden zetelen van :

- "- de ministeriële departementen met een administratieve bevoegdheid op het gebied van de economische expansie;*
- de centrale bank;*
- de instelling(en) die toezicht uitoefent (uitoefenen) op de particuliere financiële instellingen;*
- de voornaamste financiële instellingen van de openbare en van de particuliere sector;*
- bovendien enkele persoonlijkheden die om hun bevoegdheid in de wetenschappelijke kringen worden gekozen.*

De verschillende instellingen zouden derwijze vertegenwoordigd zijn dat een toereikend evenwicht tussen al de sectoren geëerbiedigd wordt en met de respectieve betekenis van het aandeel der verscheidene categorieën particuliere instellingen in de financiering van de volkshuishouding wordt rekening gehouden.

Zo zouden, naast de Voorzitter en de Secretaris-generaal, van de Hoge Raad kunnen deel uitmaken :

- één of meer vertegenwoordigers van de Minister van Financiën (Schatkist, Begroting, Dienst voor het Openbaar Krediet);*
- één vertegenwoordiger van de Minister van Economische Zaken en van Energie (die de economische expansie onder zijn bevoegdheid heeft);*
- één vertegenwoordiger van de Minister van Sociale Voorzorg (die het beheer van de Pensioenen onder zijn bevoegdheid heeft);*
- de Beheerder van het Bureau voor Economische Programmatie;*
- één vertegenwoordiger van de volgende instellingen, die een leidende functie uitoefent in elk van deze instellingen :*

- *de Nationale Bank van België;*
- *de Bankcommissie (de Geünificeerde Controlecommissie);*
- *de Algemene Spaar- en Lijfrentekas;*
- *de Nationale Maatschappij voor Krediet aan de Nijverheid;*
- *het Gemeentekrediet;*
- *de Nationale Kas voor Beroepskrediet;*
- *de Nationale Investeringsmaatschappij;*
- *één of meer vertegenwoordigers van de banken, eventueel van de financiële vennootschappen;*
- *één of twee vertegenwoordigers van de particuliere spaarkassen, hypotheek- en kapitalisatiemaatschappijen;*
- *één of twee vertegenwoordigers van de levensverzekeringsmaatschappijen;*
- *één vertegenwoordiger van de Commissies van de Beurzen of van het Comité voor de beursnotering;*
- *sommige persoonlijkheden gekozen uit de wetenschappelijke kringen om hun bevoegdheid op financieel gebied.*

Aldus samengesteld, zou de Raad tussen twintig en dertig leden tellen.

(...)

De Raad zou door de Minister van Financiën worden voorgezeten.

Deze laatste zou onder de leden van de Raad een ondervoorzitter aanduiden die, bij afwezigheid van de Minister, de plenaire vergaderingen zou voorzitten en die tevens met het voorzitterschap van het Bureau zou belast zijn.

Gelet op de ruime taak die aan de Raad wordt opgedragen, op de bestendige uitoefening der bevoegdheden die hiermee gepaard gaat en op het aantal leden, lijkt het voor een goede organisatie wenselijk een Bureau te voorzien. dat met de voorbereiding en de organisatie van de werkzaamheden belast is.

Dit Bureau, voorgezeten door de Ondervoorzitter, zou, naast de Secretaris-generaal, de leden omvatten wier functies de werking van de Raad als het ware verlengen en aldus de continuïteit in de uitoefening van zijn bevoegdheden verzekeren, alsook de onontbeerlijke verbanden onder de verschillende bevoegde instanties.

Aldus beschouwd, zouden, naast de Ondervoorzitter en de Secretaris-generaal, van het Bureau deel uitmaken :

- *de vertegenwoordiger van het Departement van Financiën;*
- *de vertegenwoordiger van het Departement van Economische Zaken;*
- *de Beheerder van het Bureau voor Economische Programmatie;*
- *de Gouverneur van de Nationale Bank in zijn hoedanigheid van Voorzitter van de Raad voor Kredietinstellingen;*
- *de Voorzitter van de Bankcommissie (of Geünificeerde Controlecommissie).*

De Secretaris-generaal zou het Bureau van de Raad bijstaan in de organisatie van de werkzaamheden en, meer algemeen, in de uitoefening der bevoegdheden van de Raad. Hij zou de ad hoc Commissies voorzitten, die in de schoot van de Raad worden opgericht.

Hij zou onder meer de vereiste documentatie bijeenbrengen, de dossiers aanleggen en hieraan een eerste onderzoek wijden, alsook bestendig de verbinding verzekeren met de departementen, instellingen en organen welke bevoegd zijn in de onderwerpen die de Raad moet onderzoeken. Hij zou ervoor waken dat de beslissingen en aanbevelingen van de Raad en van het Bureau worden uitgevoerd en te dien einde de vereiste contacten nemen en de nodige schikkingen treffen. Hij zou aan de Raad en het Bureau verslag uitbrengen over het onderzoek van de aan deze organen voorgelegde problemen.

Hij zou door de Koning benoemd worden, op voordracht van de Minister van Financiën. Zijn statuut zou overeenstemmen met dat van de Beheerder van het Programmatiebureau.

De Secretaris-generaal zou bijgestaan worden door een bestendige, kleine staf van technici en door de technische en studiediensten van de verschillende departementen, instellingen en organismen die bij de uitwerking en de uitvoering van het financiële programmeringsbeleid betrokken zijn (4).

(...)

In het licht van de ervaring is het nochtans belangrijk te herinneren aan de bezwaren van een verdeling van de Raad in secties met scherp afgelijnde bevoegdheden, zoals dit het geval is met het koninklijk besluit van 1936.

De nieuwe Raad zou zijn rol van coördinerend orgaan beter vervullen indien zijn vergaderingen plenair waren. Waar het er in het voorgestelde stelsel inderdaad op aankomt, is het uitlokken van contacten en gedachtenwisselingen onder al de financiële instellingen en, ten slotte, het tot stand komen van een gemeenschappelijke politiek.

In de pleno-vergaderingen van de Raad - die trouwens vrij vaak zouden moeten plaatshebben - zouden de vertegenwoordigers van de verschillende instellingen en organismen de gelegenheid moeten vinden om hun afzonderlijke standpunten onderling en met de algemene gegevens van de problemen te vergelijken. De imperatieven van de gemeenschappelijke actie zouden beter naar voren treden indien de studie van de problemen, de ontleding van de door een ieder voorgestelde oplossingen en het onderzoek van de toestand der verschillende onderdelen van de kapitaalmarkt, van de moeilijkheden, ja zelfs van de grieven, op het vlak van de algemene bespreking werden aangevat.

---

4 In een voetnoot vermeldt het verslag :

"Leden van de Commissie oordelen dat het secretariaat van de Hoge Raad moet toevertrouwd worden aan de administratie van het Ministerie van Financiën, die hiervoor het meest bevoegd is. Ook werd voorgesteld om, met het oog op de vereenvoudiging van de structuur van de Raad en van zijn betrekkingen zowel met de uitvoerende macht als met de bij zijn bedrijvigheid betrokken instellingen, het ondervoorzitterschap ervan toe te vertrouwen aan de Secretaris-generaal, die volgens deze opvatting tevens Voorzitter van het Bureau zou zijn".

Het is echter duidelijk dat de oprichting van beperkte groepen bij de Raad de voorbereiding van de besprekingen zou vereenvoudigen; het zou evenwel gaan om werkgroepen waarvan de samenstelling zou veranderen naargelang de omstandigheden en die, onder het voorzitterschap van de Secretaris-generaal, die leden van de Raad, of hun afgevaardigden, zouden verenigen welke voor de studie van een bepaald probleem bijzonder bevoegd zijn."

*

* *

Het zou tot 23 mei 1967 duren vooraleer een nieuwe Hoge Raad van Financiën werd opgericht, een raad die slechts op 3 maart 1969 werd geïnstalleerd.

HOOFDSTUK III

KONINKLIJK BESLUIT NR 17 VAN 23 MEI 1967 TOT REORGANISATIE VAN DE HOGE RAAD VAN FINANCIËN (BELGISCH STAATSBLAD VAN 25 MEI 1967).

A. OPDRACHT EN SAMENSTELLING VAN DE RAAD

Het K.B. nr 17 van 23 mei 1967 tot reorganisatie van de Hoge Raad van Financiën werd genomen in uitvoering van de wet van 31 maart 1967 tot toekenning van bepaalde machten aan de Koning teneinde de economische heropleving, de bespoediging van de regionale reconversie en de stabilisatie van het begrotingsevenwicht te verzekeren (Belgisch Staatsblad van 4 april 1967), en vooral in uitvoering van artikels 1,6°, 3 en 4 betreffende de verbetering van de financiering van de investeringen.

Geleerd door de ervaring dat een te ruim studieterrein leidt tot compleet immobilisme werd geopteerd voor een Raad waarvan de aandacht zou toegespitst zijn op de werking van de diverse kapitaalmarkten. De Raad werd gezien als een coördinerend orgaan van alle afdelingen van de kapitaalmarkt en dit in functie van het economisch beleid van de Regering.

In het Verslag aan de Koning werden drie redenen opgesomd om een dergelijke coördinatie tot stand te brengen :

- "1° *de progressief vastgelegde economische programmatiedoeleinden vereisen dat de financiële implicatie ervan zou gepreciseerd worden en ook dat de meest geschikte middelen om er op het vlak van de fondsenmarkten aan te beantwoorden zouden naar voren gebracht worden;*
- 2° *een zekere diversificatie van de statutaire bevoegdheid van elke categorie openbare of private financiële tussenpersonen maakt periodieke confrontaties op het gebied van standpunten en ondervinding noodzakelijk met het oog op de meest adequate financiering van de economische behoeften;*
- 3° *de veelvuldigheid van de financiële tussenpersonen en de aanzienlijke ontwikkeling van de werkmiddelen van hun activiteit vereisen een zekere discipline die moet kunnen bereikt worden door het onderlinge overleg, doch onder de hoede van de Uitvoerende Macht".*

Dit laatste "*onder de hoede van de Uitvoerende Macht*" was ongetwijfeld een verwijzing naar het zich toeëigenen door de vroegere Hoge Raad van Financiën tussen 1936 en 1940 van een meer dan loutere adviserende bevoegdheid.

Tegelijk werd het actieterrein van de Raad duidelijk beperkt :

"De Hoge Raad zal in principe geen aangelegenheden moeten behandelen in verband met het beheer van de rijksfinanciën en -thesaurie, met het fiscaal beleid en de monetaire politiek en met de wisselkoersen; nochtans is de terugslag van die diverse punten op de economie en de financiële kringlopen van die aard dat men zich moeilijk kan indenken dat ze niet terloops zouden kunnen ter sprake gebracht worden".

Dat het de Regering menens was dat de materies inzake rijksfinanciën enz... slechts "terloops" mochten ter sprake gebracht worden, werd aan de toekomstige leden duidelijk gemaakt in de volgende paragraaf van het Verslag aan de Koning :

" Daar evenwel iedere onrechtmatige toeëigening door de Raad van de prerogatieven van de Uitvoerende Macht en van het Parlement dient vermeden te worden, moet gepreciseerd worden dat de gegevens van die diverse soorten beleid - waarvan hij kennis zou kunnen krijgen - het voorwerp van zijn beraadslagingen en resoluties niet zullen uitmaken".

De bij K.B. nr 17 van 23 mei 1967 opgerichte Raad had een bevoegdheid van louter technische en raadgevende aard (art. 3)

Artikel 4 regelde de samenstelling van de Raad :

" De Raad wordt voorgezeten door de Minister van Financiën, die één vice-voorzitter aanwijst belast met hem te vervangen in geval van afwezigheid of belet. De voorzitter leidt de debatten, maar neemt niet deel aan de stemming.

De samenstelling van de Raad is als volgt bepaald :

Zes leden van de Raad vertegenwoordigen respectievelijk de Minister van Financiën, de Minister van Economische Zaken, de Minister van Sociale Voorzorg, het Bureau voor Economische Programmatie, de Nationale Bank van België en de Bankcommissie.

Ieder van die leden wordt aangewezen door de Minister of door de belanghebbende instelling.

De Koning benoemt bovendien, volgens de modaliteiten die hij bepaalt :

1° *twaalf leden door Hem gekozen en die behoren tot de sector van de openbare kredietinstellingen, van de depositobanken, van de financieringsmaatschappijen, van de private spaarkassen, van de hypotheek- en kapitalisatiemaatschappijen, van de levensverzekeringsmaatschappijen, van de Effectenbeurzen;*

2° *vier leden door hem gekozen om reden van hun bijzondere kennis op financieel gebied".*

Artikel 6 voorzag in de vorming van een Bureau belast met de organisatie en de voorbereiding van de werkzaamheden van de Raad. De leden van het Bureau werden aangewezen door de Minister van Financiën "volgens de modaliteiten bepaald door het reglement van inwendige orde van de Raad".

Dit reglement van inwendige orde, goedgekeurd door Minister van Financiën Baron SNOY et d'OPPUERS op 14 april 1969, regelde de samenstelling van het Bureau als volgt :

- de voorzitter en de vice-voorzitter van de Raad;
- de vertegenwoordiger van de Minister van Financiën;
- de vertegenwoordiger van het Bureau voor Economische Programmatie;
- de vertegenwoordiger van de Nationale Bank van België;
- twee leden aangewezen door de Minister op voorstel van de Raad.

Vermelden wij nog dat daar waar het secretariaat van de Raad op grond van het K.B. van 1936 werd waargenomen door het Kabinet van de Minister van Financiën, art. 7 van het K.B. van 1967 er in voorzag dat het secretariaat mocht "*verzekerd worden door de diensten van het Ministerie van Financiën*".

*
* *

Het K.B. nr 17 van 23 mei 1967 werd mede ondertekend door R. HENRION, Minister van Financiën in een C.V.P.-P.V.V.-regeringscoalitie.

De effectieve invulling van de 22 leden van de Hoge Raad van Financiën lijkt een moeilijke operatie te zijn geweest. Tussen het K.B. houdende reorganisatie van de Raad en het K.B. van 30 januari 1969 houdende aanduiding van de leden van de Hoge Raad van Financiën (Belgisch Staatsblad van 13 februari 1969) verliepen niet minder dan 618 dagen (5). Inmiddels was Baron SNOY et d'OPPUERS Minister van Financiën geworden in een C.V.P.-P.S.C.-B.S.P.-regering.

---

5 Rekening moet gehouden worden met de val van de regering Van den Boeynants op 7 februari 1968 over de kwestie "*Leuven Vlaams*". Op 31 maart 1968 hadden vervroegde verkiezingen plaats en de regering G. Eyskens - J. Merlot trad slechts in functie op 17 juni 1968.

Als leden van de Hoge Raad van Financiën werden benoemd :

1. LEDEN BENOEMD DOOR DE KONING :

- *in hoedanigheid van vertegenwoordigers van financiële organismen*

de heren :

VAN HOUTTE J., Minister van Staat, gewezen Eerste-Minister, gewezen Minister van Financiën;

DEQUAE, A., gewezen Minister van Financiën, eerste ondervoorzitter van de Kamer van Volksvertegenwoordigers;

DE SPOT J., administrateur-directeur van de Bank van Brussel (6);

DEWEVRE H., directeur-generaal van de Algemene Spaar- en Lijfrentekas (7);

FIMMERS V., voorzitter van de Beurscommissie van Antwerpen;

FLORQUIN A., ondervoorzitter van de Centrale Kas voor Landbouwkrediet van de Belgische Boerenbond (8);

LEMAIRE H., voorzitter van de Coöperatieve verzekeringsmaatschappij "De Sociale Voorzorg" (9);

NEUMAN H., voorzitter van de Nationale Investeringsmaatschappij;

PROVOST P., administrateur van de Generale Bankmaatschappij;

VAN AUDENHOVE M., directeur-beheerder van het Gemeentekrediet van België (10);

VANDEPUTTE R., voorzitter van de Nationale Maatschappij voor Krediet aan de Nijverheid (11);

WAUTERS L., voorzitter van het Directiecomité van de Kredietbank;

- *om reden van hun bijzondere kennis op financieel gebied :*

de heren :

BAEYENS A., licentiaat in economische wetenschappen

FRAEYS W., directeur-generaal van de Nationale Maatschappij voor Krediet aan de Nijverheid;

HENRION R., gewezen Minister van Financiën;

OLEFFE A., directeur-generaal van de Bankcommissie (12).

---

6 Overleden op 17 november 1980.

7 Tot 6 december 1974. De Heer DEWEVRE H. werd opgevolgd door de Heer L. AERTS.

8 Tot 27 mei 1972. De Heer A. FLORQUIN werd opgevolgd door de Heer H. DETREMMERIE, voorzitter van de Belgische Arbeiderscoöperatie, Private Spaarkas.

9 Tot 4 september 1980. De Heer H. LEMAIRES werd opgevolgd door de Heer R. LEMAIRES, voorzitter van het directiecomité van "De Sociale Voorzorg".

10 Tot 4 februari 1980. De Heer M. VAN AUDENHOVE werd opgevolgd door de Heer F. NARMON.

11 Tot 20 april 1971. De Heer R. VANDEPUTTE werd opgevolgd door de Heer P. CALLEBAUT.

12 Voorzitter van de Bankcommissie vanaf 20 juli 1973. Lid tot 25 april 1974 datum van zijn eedaflegging als Minister van Economische Zaken. Toen de Heer OLEFFE voorzitter van de Bankcommissie werd volgde hij E. de BARSY op als lid van de Hoge Raad van Financiën voorgedragen door de Bankcommissie. Als lid gekozen om reden van de bijzondere kennis op financieel gebied werd hij vanaf 19 januari 1974 vervangen door L. LEVY, buitengewoon hoogleraar aan het Rijksuniversitair Centrum te Antwerpen.

- LEDEN AANGEDUID DOOR DE BETROKKEN DEPARTEMENTEN EN ORGANISMEN :

de heren :

de BARSY E., voorzitter van de Bankcommissie (13);
DELPEREE A., secretaris-generaal van het Ministerie van Sociale Voorzorg (14);
D'HAEZE M., directeur-generaal van het Bestuur der Thesaurie en Staatsschuld (15);
DE VOGHEL F., vice-gouverneur van de Nationale Bank van België, gewezen Minister van Financiën (16);
HEYERICK E., adviseur-diensthooft bij het Ministerie van Economische Zaken (17);
MALDAGUE R., secretaris-generaal van het Bureau voor Economische Programmatie.

Bij Ministerieel Besluit van 5 februari 1969 (Belgische Staatsblad van 13 februari 1969) werd de Heer J. VAN HOUTTE, Minister van State, gewezen Eerste-Minister en gewezen Minister van Financiën (later verheven in de adelstand tot baron) benoemd tot vice-voorzitter van de Raad.

*
* *

De samenstelling van de Bureau was als volgt :

- Voorzitter : Baron SNOY et d'OPPUERS, Minister van Financiën

- Leden :
  - VAN HOUTTE J.
  - D'HAEZE M. (18)
  - DE VOGHEL F.(19)
  - FRAEYS W.
  - MALDAGUE R.
  - VAN AUDENHOVE M. (20)

---

13 Tot 12 januari 1973.

14 Tot 1 mei 1977. De Heer DELPEREE werd op 12 juli 1979 vervangen door de Heer A. NOKERMAN, Secretaris-generaal van het Ministerie van Sociale Voorzorg.

15 Tot 31 mei 1975 in zijn hoedanigheid van Directeur-generaal van de Administratie van de Thesaurie; van 20 juni 1975 af in zijn hoedanigheid van Vice-Gouverneur van de Nationale Bank van België. De Heer D'HAEZE werd in zijn hoedanigheid van Directeur-generaal van de Administratie van de Thesaurie als lid van de Hoge Raad van Financiën op 1 juni 1975 vervangen door M. ESSELENS, dit eveneens in het Bureau van de Raad. De Heer M. ESSELENS bleef lid tot 30 september 1976 en werd zowel als lid van de Raad als van het Bureau opgevolgd door E. KESTENS op 1 oktober 1976.

16 Tot 21 december 1970. De Heer DE VOGHEL werd opgevolgd door C. de STRYCKER, Vice-Gouverneur van de Nationale Bank van België. De Heer de STRYCKER nam bij zijn benoeming tot Gouverneur van de Nationale Bank op 20 juni 1975 ontslag als lid van de Hoge Raad van Financiën.

17 Tot 1 februari 1979.

18 Tot 31 mei 1975 in zijn hoedanigheid van Directeur-generaal van de Administratie van de Thesaurie; van 20 juni 1975 af in zijn hoedanigheid van Vice-Gouverneur van de Nationale Bank van België. De Heer D'HAEZE werd in zijn hoedanigheid van Directeur-generaal van de Administratie van de Thesaurie als lid van de Hoge Raad van Financiën op 1 juni 1975 vervangen door M. ESSELENS, dit eveneens in het Bureau van de Raad. De Heer M. ESSELENS bleef lid tot 30 september 1976 en werd zowel als van de Raad als van het Bureau opgevolgd door E. KESTENS op 1 oktober 1976.

19 Tot 21 december 1970. De Heer DE VOGHEL werd opgevolgd door C. de STRYCKER, Vice-Gouverneur van de Nationale Bank van België. De Heer de STRYCKER nam bij zijn benoeming tot Gouverneur van de Nationale Bank op 20 juni 1975 ontslag als lid van de Hoge Raad van Financiën.

20 Tot 4 februari 1980. De Heer L. AERTS werd opgenomen als lid van het Bureau op 29 oktober 1980.

Als leden van het secretariaat werden bij Ministerieel Besluit van 5 februari 1969, de Heren G. COPPEE, toenmalig secretaris-generaal van het Ministerie van Financiën en P. VAN PRAET, toenmalig wd. directeur-generaal van de Studie- en Documentatiedienst van het Ministerie van Financiën, aangeduid.

*
* *

De bij K.B. nr 17 van 23 mei 1967 gereorganiseerde Hoge Raad van Financiën werd zoals reeds gesteld vooral gezien als technisch en adviserend orgaan ter coördinatie van alle afdelingen van de kapitaalmarkt en dit in functie van het economisch beleid van de Regering. Tussen mei 1967 en februari 1969 was er een fundamentele verschuiving van dit economisch beleid in de zin van een meer doorgedreven planmatige aanpak. In zijn reeds geciteerde openingsrede van 3 maart 1969, verklaarde Minister van Financiën baron SNOY et d'OPPUERS :

"De regering heeft zopas nog de nadruk gelegd op het belang van de economische programmatie. Het ontwerp van kaderwet houdende organisatie van de planning en economische decentralisatie (21) ziet in het opstellen van een "plan" de enige waarborg voor een volmaakte coördinatie van de inspanningen en voor de maximale doeltreffendheid ervan. Dat economisch vijfjarenplan kan jaarlijks worden aangepast. Het zal een draagwijdte hebben die verder strekt dan die van de twee economische expansieprogramma's die wij tot heden hebben gekend. Inderdaad, het plan zal bindend zijn voor de overheid en contractueel voor de gesubsidieerde ondernemingen of ondernemingen die staatssteun genieten.

Investeringsplannen opmaken is één zaak, de financieringsmiddelen ervoor vinden is een andere zaak; de verwezenlijking van de eerste is afhankelijk van het voorhanden zijn van laatstgenoemde. Met andere woorden, geen economische programmatie zonder een financiële programmatie. Zeker stelt zich eerst de eis van voldoende spaarvorming. Het volstaat evenwel niet over voldoende kapitalen te beschikken opdat de interessantste projecten zouden worden verwezenlijkt. Het sparen moet bovendien georiënteerd worden naar de meest produktieve beleggingen, deze die het economisch beleid van het land het best dienen. Welnu, de deelmarkten zowel aan de kant van het aantrekken als aan de kant van de aanwending der spaargelden bieden op zichzelf die waarborg niet
(...)

De Raad zal het brein moeten zijn van de financiële programmatie".

B. ACTIVITEITEN VAN DE RAAD

1969

- Advies van 14 juli 1969 van de Hoge Raad van Financiën aan de Minister van Financiën omtrent de voorstellen gedaan door de Commissie van de Europese Gemeenschappen wat de interpenetratie van de kapitaalmarkten betreft.

---

21 Dit ontwerp werd de wet van 15 juli 1970 betreffende de Organisatie van de Planning en de Economische decentralisatie (Belgisch Staatsblad van 21 juli 1970).

- Advies van 23 juli 1969 van de Hoge Raad van Financiën aan de Minister van Financiën betreffende de financieringsbehoeften en -middelen in 1969-1970.

1970

- Resolutie van 12 januari 1970 van de Hoge Raad van Financiën betreffende de te nemen maatregelen ten einde de capaciteit van de kapitaalmarkt met voldoende benadering te kunnen ramen.
- Advies van 9 juli 1970 van de Hoge Raad van Financiën aan de Minister van Financiën betreffende de financieringsmiddelen en -behoeften in 1971.
- Advies van 12 oktober 1970 van de Hoge Raad van Financiën aan de Minister van Financiën betreffende het principe van de harmonisatie van de crediteurrentevoeten van de financiële tussenpersonen van de overheids- en de privé-sector.
- Advies van 9 november 1970 van de Hoge Raad van Financiën aan de Minister van Financiën met het oog op de te nemen maatregelen tot verbetering van de statistische inlichtingen omtrent de ondernemingen.
- Advies van 7 december 1970 van de Hoge Raad van Financiën aan de Minister van Financiën betreffende de problemen ontstaan uit de ontwikkeling van de markt der euro-obligaties.

1971

- Advies van 6 juli 1971 van de Hoge Raad van Financiën aan de Minister van Financiën betreffende de financiële aspecten van het Plan 1971-75 en betreffende de financieringsbehoeften en -middelen in 1972.
- Advies van 20 september 1971 van de Hoge Raad van Financiën aan de Minister van Financiën betreffende het probleem van de brancheervaging bij de financiële instellingen.

1972

- Advies van 12 juni 1972 van de Hoge Raad van Financiën aan de Minister van Financiën betreffende de financieringsbehoeften en -middelen in 1973.
- Advies van 10 juli 1972 van de Hoge Raad van Financiën aan de Minister van Financiën betreffende de invoering van het stelsel van een eenheidsbegroting.

1973

- Advies van 25 juni 1973 van de Hoge Raad van Financiën aan de Minister van Financiën betreffende de hervorming van de markt der openbare effecten op korte termijn.
- Advies van 9 juli 1973 van de Hoge Raad van Financiën aan de Vice-Eerste Minister en Minister van Financiën betreffende de financieringsbehoeften en -middelen in 1973 en 1974.

1974

- Advies van 17 juni 1974 van de Hoge Raad van Financiën aan de Minister van Financiën betreffende de globale problemen van de financiële programmatie.
- Advies van 8 juli 1974 van de Hoge Raad van Financiën aan de Minister van Financiën betreffende de financieringsbehoeften en -middelen 1974 en 1975.

1975

- Advies van 10 maart 1975 van de Hoge Raad van Financiën aan de Minister van Financiën betreffende de toekomst en de rol van de Beurs van Brussel.
- Advies van 16 juni 1975 van de Hoge Raad van Financiën aan de Minister van Financiën betreffende de indexering van het roerend sparen.
- Advies van 8 juli 1975 van de Hoge Raad van Financiën aan de Minister van Financiën betreffende de financieringsbehoeften 1975-1976.

1976

- Advies van 5 juli 1976 van de Hoge Raad van Financiën aan de Minister van Financiën betreffende de financieringsbehoeften en -middelen in 1976 en 1977.
- Advies van 6 december 1976 van de Hoge Raad van Financiën aan de Minister van Financiën betreffende de gevolgen van de structuurwijziging van de Belgische fiscaliteit.

1977

- Advies van 5 juli 1977 van de Hoge Raad van Financiën aan de Minister van Financiën betreffende de financieringsbehoeften en -middelen in 1977 en 1978.

1978

- Advies van 30 januari 1978 van de Hoge Raad van Financiën aan de Minister van Financiën betreffende het overdreven gebruik van checks voor kleine bedragen.
- Advies van 26 juni 1978 van de Hoge Raad van Financiën aan de Minister van Financiën betreffende de financieringsbehoeften en -middelen in 1978 en 1979.
- Advies van 26 juni 1978 van de Hoge Raad van Financiën aan de Minister van Financiën betreffende de uitgifte van een bijzondere lening.

1979

- Advies van 23 januari 1979 van de Hoge Raad van Financiën aan de Minister van Financiën betreffende de financieringsbehoeften en -middelen in 1979.
- Advies van 12 juli 1979 van de Hoge Raad van Financiën aan de Minister van Financiën betreffende de financieringsbehoeften en -middelen in 1979 en 1980.

1980

- Advies van 7 juli 1980 van de Hoge Raad van Financiën aan de Minister van Financiën betreffende de financieringsbehoeften en -middelen in 1980 en 1981

HOOFDSTUK IV

KONINKLIJK BESLUIT VAN 16 APRIL 1981 TOT REORGANISATIE VAN DE HOGE RAAD VAN FINANCIËN (BELGISCH STAATSBLAD VAN 12 MEI 1981).

A. OPDRACHT EN SAMENSTELLING VAN DE RAAD

Artikel 28 van de herstellwet van 10 februari 1981 inzake de fiscale en financiële bepalingen (Belgisch Staatsblad van 14 februari 1981) voorzag erin dat aan de Hoge Raad van Financiën een andere opdracht en samenstelling kon worden gegeven bij een in Ministerraad overlegd K.B..

De wet kwam tot stand onder een C.V.P.-P.S.C.-P.S.-S.P.-regering met Mark EYSKENS als Minister van Financiën.

De Memorie van Toelichting bij het ontwerp van herstellwet inzake de fiscale en financiële bepalingen lichtte de voorziene hervorming als volgt toe :

" Opdat de Hoge Raad van Financiën zijn taak als raadplegend orgaan zo goed mogelijk zou kunnen vervullen mag zijn opdracht niet beperkt blijven tot de werking van de financiële markten maar moet deze expliciet uitgebreid worden tot alle domeinen die ressorteren onder de bevoegdheid van de Minister van Financiën.

De huidige hervorming komt meer bepaald tegemoet aan de bezorgdheid van de Regering, uitgedrukt in het economisch en sociaal herstellplan, bijgevoegd aan de regeringsverklaring van 24 oktober 1980. Dit plan voorziet een uitbreiding van de bevoegdheden van de Hoge Raad van Financiën inzonderheid inzake fiscaliteit en een aanpassing van zijn samenstelling, onder meer om een werkgroep te kunnen oprichten die zal belast worden met de studie van de problemen betreffende de praktische toepassing van de belasting en met de voorbereiding van een programma voor de reorganisatie en van de technische verbeteringen ter zake" (22).

Was dit de terugkeer naar de Hoge Raad van Financiën versie 1936, nadat deze in 1967, wegens te ruim actieterrein (en derhalve immobiel) was hervormd om afgestemd te worden op de coördinatie van de financiële markten? De eerste paragraaf van dit citaat zou tot dit besluit kunnen leiden. De tweede paragraaf suggereert, en dat beantwoordt aan de werkelijkheid, dat het vooral de bedoeling was de Hoge Raad van Financiën adviserende bevoegdheid te geven inzake fiscale materies.

Uit Parlementaire documenten en interventies naar aanleiding van het ontwerp van herstellwet, blijkt dat de hervormde Hoge Raad van Financiën een instrument moest worden in de strijd tegen fiscale fraude, vermijding en ontwijking.

De hervorming werd verwezenlijkt door middel van het K.B. van 16 april 1981 tot reorganisatie van de Hoge Raad van Financiën (Belgisch Staatsblad van 12 mei 1981).

---

22 Ontwerp van Herstellwet, zitting 1980-1981, 12 januari 1981, Kamer van Volksvertegenwoordigers, 716 (1980-1981) - nr 1.

Artikel 2 van genoemd K.B. stipuleerde dat de Raad ermede belast was de Minister van Financiën bij te staan bij de voorbereiding en de toepassing van de wetten, van de verordeningen en van alle maatregelen betreffende het financieel en het fiscaal beleid. De bevoegdheid van de Raad was louter technisch en adviserend. Artikel 3 bevestigde de in 1967 aan de Raad toevertrouwde taak inzake de financiële markten.

Artikel 4 regelde de samenstelling :

" De Raad wordt voorgezeten door de Minister van Financiën, die een vice-voorzitter aanwijst, belast om hem te vervangen in geval van afwezigheid of belet. De voorzitter leidt de debatten, maar neemt niet deel aan de stemming.

De samenstelling van de Raad is als volgt bepaald :

Zes leden van de Raad vertegenwoordigen respectievelijk de Minister van Financiën, de Minister van Economische Zaken, de Minister van Sociale Voorzorg, het Planbureau, de Nationale Bank van België en de Bankcommissie.

Ieder van die leden wordt aangewezen door de Minister of door de belanghebbende instelling.

De Koning benoemt bovendien, volgens de regels die Hij bepaalt :

- 1° acht leden behorend tot de sector van de openbare of particuliere financiële instellingen;*
- 2° acht leden gekozen om reden van hun bijzondere kennis op fiscaal gebied;*
- 3° acht leden gekozen om reden van hun bijzondere kennis op economisch en financieel gebied".*

De Raad zou dus bestaan uit dertig leden.

De hervorming werd verwezenlijkt onder Mark EYSKENS als Minister van Financiën. De benoeming van de leden geschiedde onder een voortgezette C.V.P.-P.S.C.-P.S.-S.P.-regering met R. VANDEPUTTE als Minister van Financiën (en Mark EYSKENS als Eerste-Minister). Die benoeming maakte het ontwerp uit van het K.B. van 23 juni 1981 (Belgisch Staatsblad van 27 juni 1981). Navolgende leden werden benoemd :

1° Behorend tot de sector van de openbare of particuliere financiële instellingen :

De heren :

AERTS, L., directeur-generaal van de Algemene Spaar- en Lijfrentekas.
DEQUAE, A., voorzitter van de Raad van Beheer van de Bank van Brussel-Lambert, gewezen Minister van Financiën, Ere-voorzitter van de Kamer van Volksvertegenwoordigers (23).
DETREMMERIE, H., voorzitter van de Belgische Arbeidscoöperatie - Private Spaarkas.
DIERCKX, K., voorzitter van de Nationale Maatschappij voor Krediet aan de Nijverheid.
LEMAIRE, R., voorzitter van het Beheerscomité van "De Sociale Voorzorg" (24).
NARMON, F., directeur-beheerder van het Gemeentekrediet van België.
NEUMAN, H., voorzitter van de Nationale Investeringsmaatschappij (25).
WAUTERS, L., voorzitter van de Almanij-Kredietbank - Groep.

2° Om reden van hun bijzondere kennis op fiscaal gebied (26) :

De heren :

DELCOURT, E., inspecteur-generaal, chef van de Dienst van de Fiscale Coördinatie van het Ministerie van Financiën (27).
HENRION, R., senator, Minister van Staat, professor aan de "*Université Libre de Bruxelles*", gewezen Minister van Financiën. (28)
FRANK, M., professor aan de "*Université Libre de Bruxelles*".
PLASSCHAERT, S., professor aan de Universitaire Faculteiten Sint-Ignatius te Antwerpen.
SCHRANS, G., professor aan de Rijksuniversiteit van Gent (29)
TIBERGHIE, A., fiscaal adviseur (30).
Baron VAN HOUTTE, J., minister van Staat, gewezen eerste minister, gewezen minister van Financiën (31).
VANISTENDAEL, F., professor aan de Katholieke Universiteit van Leuven.

---

23 Tot 26 juni 1986. De Heer A. DEQUAE werd als lid, behorend tot een financiële instelling, opgevolgd door T. VANDERVORST, voorzitter van de Raad van Bestuur van de C.V. CODEP. De Heer A. DEQUAE werd opgenomen onder de leden benoemd om reden van hun bijzondere kennis op economisch en financieel gebied.

24 Overleden op 9 februari 1982.

25 Tot 7 maart 1988. De Heer H. NEUMAN werd opgevolgd door de Heer P. WILMES, toenmalig voorzitter van de Belgische Maatschappij voor Internationale Investerings en later van de Nationale Investeringsmaatschappij waar hij de Heer NEUMAN opvolgde.

26 Om niet te achterhalen redenen werden er bij K.B. van 23 juni 1981 slechts zeven van de acht leden benoemd. Prof. G. SCHRANS werd slechts vanaf 1 juli 1985 opgenomen als achtste lid.

27 Tot 26 juni 1986. De Heren J. AUTENNE, lector aan de Université Catholique de Louvain, J.P. LAGAE, buitengewoon hoogleraar aan de Katholieke Universiteit van Leuven en J. DETRY, directeur-generaal van de Dienst van de Fiscale Coördinatie deden toen hun intrede als lid van de Raad om reden van hun bijzondere kennis op fiscaal gebied.

28 Zie voetnoot 27.

29 Vanaf 1 juli 1985 (zie voetnoot 25).

30 Tot 26 juni 1986 (zie voetnoot 27).

31 Tot 26 juni 1986 (zie voetnoot 27).

3° Om reden van hun bijzondere kennis op economisch en financieel gebied

De heren :

- FRAEYS, W., directeur van de Nationale Bank van België.
KERVYN de LETTENHOVE, A., professor aan de "*Université Catholique de Louvain*".
QUADEN, G., professor aan de "*Université de Liège*".
VAN HECKE, M., professor aan het Rijksuniversitair Centrum te Antwerpen.
VAN ROMPUY, V., professor aan de Katholieke Universiteit van Leuven.
VERWILST, H., professor aan de Rijksuniversiteit van Gent.
Graaf VILLEGAS de CLERCAMP, E., voorzitter van het Directiecomité van de Generale Bankmaatschappij.
VUCHELEN, J., professor aan de Vrije Universiteit van Brussel.

4° Leden aangeduid door de betrokken departementen en organismen :

De heren :

- BAEYENS A., secretaris-generaal van het Ministerie van Economische Zaken;
- GODEAUX J. voorzitter van de Bankcommissie (32);
- KESTENS E., directeur-generaal van de Administratie van de Thesaurie (33);
- NOKERMAN A., secretaris-generaal van het Ministerie van Sociale Voorzorg (34);
- VLOEBERGHES H., directeur van de Nationale Bank van België (35).

Artikel 6 van het K.B. van 16 april 1981 voorzag in een Bureau dat de werkzaamheden van de Raad zou voorbereiden en organiseren. Naast de voorzitter en de vice-voorzitter bestond het Bureau uit :

- de vertegenwoordiger van de Minister van Financiën;
- de vertegenwoordiger van het Planbureau;
- de vertegenwoordiger van de Nationale Bank van België;
- vier leden aangewezen door de Minister van Financiën op voorstel van de Raad.

---

32 De Heer GODEAUX werd na zijn benoeming tot Gouverneur van de Nationale Bank van België per 17 augustus 1982 opgevolgd door de Heer W. VAN GERVEN, voorzitter van de Bankcommissie, die per 6 oktober 1988 op zijn beurt opgevolgd werd door de Heer J. VAN GOETHEM, wn voorzitter van de Bankcommissie en dit tot 17 januari 1989, waarna hij werd vervangen door de Heer J.L. DUPLAT.

33 Tot 1 december 1984. De Heer E. KESTENS werd opgevolgd door de Heer R. LAUWERIJNS, die op 1 april 1988 op zijn beurt werd opgevolgd door de Heer E. VAN DE PONSEELE.

34 Tot 23 juli 1985. De Heer A. NOKERMAN werd opgevolgd door de Heer F. CASSIERS, secretaris-generaal van het Ministerie van Sociale Voorzorg, die op zijn beurt per 1 september 1988 werd opgevolgd door Mevrouw G. CLOTUCHE, directeur-generaal van de Sociale Zekerheid van het Ministerie van Sociale Voorzorg.

35 Overleden op 5 juli 1981. De Heer H. VLOEBERGHES werd per 1 september 1982 opgevolgd door de Heer R. BEAUVOIS, directeur van de Nationale Bank van België, die tevens lid werd van het Bureau van de Raad als vertegenwoordiger van de Nationale Bank van België. De Heer W. FRAEYS zetelde in de Raad en in het Bureau van dan af om reden van zijn bijzondere kennis op economisch en financieel gebied. Op 5 mei 1987 zouden de rollen opnieuw omgekeerd worden.

Navolgende leden werden aangeduid voor het Bureau :

- Baron VAN HOUTTE, J. : vice-voorzitter van de Raad (36);
- KESTENS, E. : vertegenwoordiger van de Minister van Financiën (37);
- MALDAGUE, R. : vertegenwoordiger van het Planbureau;
- FRAEYS, W. : vertegenwoordiger van de Nationale Bank van België;

- leden aangeduid door de Minister van Financiën :

- AERTS, L.
- DELCOURT, E.
- HENRION, R. (38)
- VAN HECKE, M.

---

36 Tot 26 juni 1986. Baron J. VAN HOUTTE werd als vice-voorzitter van de Raad opgevolgd door de Heer A. DEQUAE.

37 Tot 1 december 1984. De Heer E. KESTENS werd opgevolgd door de Heer R. LAUWERIJNS die op 1 april 1988 werd opgevolgd door de Heer E. VAN DE PONTSEELE.

38 Tot 26 juni 1986.

B. ACTIVITEITEN VAN DE RAAD

1981

- Advies van 29 juni 1981 van de Hoge Raad van Financiën aan de Minister van Financiën betreffende de financieringsbehoeften en -middelen in 1981 en 1982 (39). (Documentatieblad, november-december 1981) (excerpt)

1982

- Advies van 4 juni 1982 van de Hoge Raad van Financiën aan de Minister van Financiën betreffende de fiscale stimuli tot investeren.
- Advies van 5 juli 1982 van de Hoge Raad van Financiën aan de Minister van Financiën betreffende de mogelijkheden of voorwaarden ter verlaging van de debetrentevoeten van de financiële instellingen.
- Advies van 5 juli 1982 van de Hoge Raad van Financiën aan de Minister van Financiën over de financieringsbehoeften en -middelen in 1982 en 1983.

1983

- Advies van 4 juli 1983 van de Hoge Raad van Financiën aan de Minister van Financiën betreffende de openbare financiën in 1983 en 1984.

1984

- Inventaris van de fiscale maatregelen, die beantwoorden aan de notie "Fiscale uitgave" (29 mei 1984). (Documentatieblad, januari-februari 1985)
- Advies van 9 juli 1984 van de Hoge Raad van Financiën aan de Minister van Financiën inzake het financieel- en begrotingsbeleid in 1984 en 1985. (Documentatieblad, maart 1985)

1985

- Advies van 3 juli 1985 van de Hoge Raad van Financiën aan de Minister van Financiën inzake het financieel- en begrotingsbeleid in 1985 en 1986. (Documentatieblad, november-december 1985).
- Advies van 25 juli 1985 van de Hoge Raad van Financiën aan de Minister van Financiën houdende een volledige inventaris van alle vrijstellingen, aftrekken en verminderingen die de ontvangsten van de Staat beïnvloeden.

---

39 Op te merken valt dat dit advies gegeven werd op 29 juni 1981 door een Raad samengesteld bij K.B. van 23 juni 1981, dat in voege trad op 27 juni 1981.

1986

- Advies van 7 juli 1986 van de Hoge Raad van Financiën aan de Minister van Financiën omtrent het financieel en budgettair beleid. (Documentatieblad, november 1986).

1987

- Advies van 14 juli 1987 van de Hoge Raad van Financiën aan de Minister van Financiën over het financieel en budgettair beleid in 1987-88. (Documentatieblad, mei 1988).

1988

- Advies van 12 juli 1988 van de Hoge Raad van Financiën aan de Minister van Financiën over het financieel en budgettair beleid in 1988-89. (Documentatieblad, januari-februari 1989).

HOOFDSTUK V

1989 : EEN NIEUWE HOGE RAAD VAN FINANCIËN

A. OPDRACHT EN SAMENSTELLING VAN DE RAAD

De Bijzondere wet van 16 januari 1989 betreffende de financiering van de Gemeenschappen en Gewesten voorzag de oprichting van een afdeling "*Financieringsbehoeften van de Overheid*" (punt 1). Deze wet, samen met de staats hervorming van 1988, noopten tot een algehele hervorming van de bestaande Hoge Raad van Financiën, wat werd verwezenlijkt door middel van het Koninklijk Besluit van 20 juni 1989 (punt 2). In een later stadium werden aan de Afdeling "*Financieringsbehoeften van de Overheid*" nog bijzondere opdrachten toevertrouwd (punt 3).

1. *De Bijzondere wet van 16 januari 1989 betreffende de financiering van de Gemeenschappen en de Gewesten (Belgisch Staatsblad van 17 januari 1989)*

De Bijzondere wet van 16 januari 1989 betreffende de financiering van de Gemeenschappen en de Gewesten was een logisch uitvloeisel van de grondwets herziening van 1988.

Deze Grondwets herziening en de Bijzondere wet (en de hervorming van de Hoge Raad die eruit voortvloeide) kwamen tot stand onder een C.V.P.-P.S.C.-P.S.-S.P.-V.U.-regering, met de Heer Ph. MAYSTADT als Minister van Financiën.

Deze Bijzondere wet hevelde belangrijke budgettaire massa's over naar de Gemeenschappen en de Gewesten. Een voorliggende zorg was de financieringsbehoeften van de overheden (zowel van de Nationale Centrale Overheid als van de Gemeenschappen en de Gewesten) binnen perken te houden die verenigbaar zijn met de instandhouding van een economische en monetaire unie in het Belgisch kader en die tevens geen verstoringen teweegbrengen op monetair en budgettair vlak. Met het oog daarop voorzag art. 49, §6 van de Bijzondere wet van 16 januari 1989 dat de Koning een nieuwe afdeling zou organiseren in de schoot van de Hoge Raad van Financiën : deze afdeling dient adviezen op te stellen die, aldus de Memorie van Toelichting bij het ontwerp van Bijzondere wet, "*voor de Regering de grondslag kunnen vormen voor een omkadering van de leningsmogelijkheden van een Gemeenschap of Gewest*".

Meer in detail werd de taak van de nieuwe afdeling in de Memorie van Toelichting als volgt omschreven :

"De afdeling stelt jaarlijks een advies op over de financieringsbehoeften van de overheden, die zowel de nationale overheid als de Gemeenschappen en Gewesten omvatten. Bovendien kan zij op elk ogenblik ambtshalve of op vraag van de Minister van Financiën een advies opstellen over de opportuniteit de leningscapaciteit van een overheid te beperken, in functie van de noodzaak :

- *om de economische unie en de monetaire eenheid niet in het gedrang te brengen : een afwijkend gedrag inzake financieringsbehoefte zou hiervoor immers gevaar kunnen opleveren;*

- *om verstoringen van het interne en externe monetaire evenwicht te vermijden, met andere woorden om de binnenlandse prijsstabiliteit en het evenwicht in het verkeer, met het buitenland inzonderheid het lopende verkeer zoveel mogelijk te vrijwaren. Het kan hier gaan zowel om verstoringen waarvan de oorsprong geheel of gedeeltelijk in de ontwikkeling van de financieringsbehoefte te vinden is, als om verstoringen die andere oorzaken hebben maar waarvan de bestrijding een beperking van de financieringsbehoefte noodzakelijk maakt;*
- *om een structurele ontsporing van de financieringsbehoeften te voorkomen. Hierbij wordt onder meer, maar niet uitsluitend, gedacht aan de ontwikkeling van een zelfvoedend mechanisme van toenemende rentelasten op de schuld (rentesnieuwbal), voor het geheel van de overheid of voor een van de overheden afzonderlijk.*

Bij de beoordeling van de financieringsbehoeften van de overheden houden de adviezen van de afdeling niet alleen rekening met de behoeften van de overheden zelf, maar ook met de behoeften van instellingen waarvan de financiële dienst de begroting van die overheden bezwaart. Deze bepaling heeft tot doel de analyse te voeren op grond van een economisch zinvol begrip van financieringsbehoefte dat rekening houdt met de gedebudgetteerde schuld.

Het is wel te verstaan dat de afdeling zich in het hiervoor beschreven kader uitsluitend inlaat met de financieringsbehoeften van de overheden, en niet met het algemeen begrotingsbeleid (inzonderheid beleid van inkomsten en uitgaven) noch met het sociaal-economisch beleid in ruimere zin."

Naast een meer summiere taakomschrijving van de afdeling regelde artikel 49, §6 de samenstelling van de afdeling "Financieringsbehoeften van de Overheid".

De afdeling telt twaalf leden aangeduid door de Koning, op grond van hun bijzondere bevoegdheid en ervaring op financieel-economisch gebied. Zes leden worden voorgedragen door de Executieven (Regeringen van de deelgebieden). Onder de andere zes leden zetelen de vertegenwoordiger van de Minister van Financiën in het Bureau van de Hoge Raad van Financiën, alsmede de drie leden voorgesteld door de Nationale Bank van België, waaronder de vertegenwoordiger van de Bank in het Bureau van de Raad.

Bij K.B. van 10 juli 1989 werden de navolgende deskundigen benoemd tot lid van de afdeling "Financieringsbehoeften van de Overheid". De benoeming van deze leden werd herbevestigd bij K.B. van 1 februari 1990 om hun mandaat gelijktijdig te laten beëindigen als dit van de leden van de bij K.B. van 20 juni 1989 hervormde Raad (zie punt 2 hierna). Hun mandaat werd verlengd, tenzij anders vermeld, bij K.B. van 22 maart 1995.

- Paul VAN ROMPUY, voorzitter;
- Fernand HEBETTE, (40);
- Alfons VERPLAETSE, William FRAEYS en Jean-Pierre PAUWELS, voorgesteld door de Nationale Bank van België.
- Luc COENE en Wim MEEUSEN, voorgesteld door de Vlaamse Executieve (Vlaamse Regering). De Heer COENE werd met ingang van 1 februari 1996 bij K.B. van 1 februari 1996 vervangen door de Heer Jozef VUCHELEN;
- Robert DESCHAMPS, voorgesteld door de Executieve van de Franse Gemeenschap (Franse Gemeenschapsregering);
- Robert TOLLET, voorgesteld door de Waalse Executieve (Waalse Regering);
- Georges DEBOUVERIE en Guy CLEMER, voorgesteld door de Executieve van het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest (Brusselse Hoofdstedelijke Regering). De Heer Georges DEBOUVERIE werd bij K.B. van 22 maart 1995 vervangen door de Heer Paul KESTENS;
- Bernard de CLOSSET; de Heer CLOSSET werd bij K.B. van 22 maart 1995 vervangen door de Heer Michel VAN der STICHELE.

De Heer L. DE RIJCK, directeur-generaal van de Administratie van de Begroting en Controle op de Uitgaven en de Heer H. BOGAERT, Commissaris van het Plan, werden aan de afdeling toegevoegd als deskundige met raadgevende stem.

2. *Koninklijk Besluit van 20 juni 1989 betreffende de Hoge Raad van Financiën (Belgisch Staatsblad van 28 juni 1989) en uitvoeringsbesluiten.*

In het Verslag aan de Koning bij het K.B. van 20 juni 1989 werd gewezen op de noodzaak de Hoge Raad van Financiën te reorganiseren, gezien de nieuwe structuren van de Staat en het artikel 49, §6 van de bijzondere wet waarbij binnen de schoot van de bestaande Hoge Raad van Financiën een afdeling "*Financieringsbehoeften van de Overheid*" werd opgericht.

Gebruik makend van deze noodzakelijke hervorming creëerde het K.B. van 20 juni 1989, naast de afdeling "*Financieringsbehoeften van de Overheid*", twee andere permanente afdelingen, met name de afdeling "*Fiscaliteit en Parafiscaliteit*" en de afdeling "*Financiële Instellingen en Markten*". Hierover stelt het Verslag aan de Koning :

"Ter dezer gelegenheid ligt het voor de hand dat in de Raad eveneens een permanente afdeling "Fiscaliteit en Parafiscaliteit" wordt opgericht, die bevoegd is om advies te geven over alle algemene problemen inzake fiscaliteit en parafiscaliteit. Het is voor de Minister van Financiën immers bijzonder nuttig om voor deze aangelegenheden te kunnen beschikken over adviezen van een groep deskundigen van hoog niveau. Op verzoek van de Minister van Financiën, maar ook op eigen initiatief, zal deze afdeling een diepgaande gedachtengang houden over de toestand, de evolutie en de onvolkomenheden van de fiscaliteit en de parafiscaliteit, alsmede over aanpassingen en hervormingen die op dit gebied wenselijk blijken.

---

40 Tot 1 december 1990. De Heer F. HEBETTE werd vervangen door de Heer G. BROUHNS, administrateur-generaal van de Administratie van de Thesaurie. De Heer F. HEBETTE werd aan de afdeling toegevoegd als deskundige met raadgevende stem tot zijn overlijden op 15 maart 1992.

In 1985 werd reeds een groep deskundigen in de Hoge Raad van Financiën samengebracht om de grote lijnen van de hervorming van de fiscaliteit en van de parafiscaliteit te bestuderen. In het licht van deze uiterst positieve ervaring lijkt het wenselijk het bestaan van een dergelijke groep deskundigen te institutionaliseren door een permanente afdeling "Fiscaliteit en Parafiscaliteit" op te richten, waarvan de werkzaamheden in het verlengde zouden kunnen liggen van die welke reeds door de werkgroep werden verricht (41).

Op het ogenblik dat de problemen die verband houden met de aanpassing van de Belgische financiële instellingen en markten aan de groeiende internationalisering en aan de verwezenlijking van de Europese eenheidsmarkt, zich scherp stellen, lijkt het evenzeer hoogst aangewezen om te kunnen beschikken over een permanente en lichte structuur waarvan de leden over deze problemen kunnen nadenken en oplossingen kunnen voorstellen.

De oprichting van drie permanente afdelingen moet het mogelijk maken een grote continuïteit in de analyse, de studie van fundamentele problemen van financiële en fiscale aard van het Land te waarborgen. De modaliteiten volgens welke de Hoge Raad van Financiën kan tussenkomen en zich kan uitspreken over financiële aangelegenheden, in de ruime zin, worden hierdoor verruimd. De prerogatieven van de voltallige Raad worden hierdoor geenszins beknot, meer bepaald beschikt de Raad zoals voorheen over een initiatiefrecht in elke materie die tot zijn bevoegdheid behoort."

In de praktijk zijn de drie afdelingen onmiddellijk totaal autonoom gaan werken. Artikel 12 van het K.B. van 20 juni 1989 bepaalt dat de adviezen en de standpunten van de afdelingen "Fiscaliteit en Parafiscaliteit" en "Financiële Instellingen en Markten" worden voorgelegd aan de voltallige Raad; dit werd in de praktijk zodanig geïnterpreteerd dat de adviezen en standpunten aan alle leden van de Raad ter kennisgeving worden medegedeeld. De voltallige Raad spreekt zich niet uit over de inhoud van deze adviezen.

Artikel 2 van het K.B. van 20 juni 1989 preciseert dat de bevoegdheden van de Raad van technische en raadgevende aard zijn. Onverminderd de bevoegdheden van de bij de Bijzondere wet van 16 januari 1989 opgerichte Afdeling "Financieringsbehoeften van de Overheid", is de Raad ermee belast de Minister van Financiën bij te staan bij de voorbereiding en de toepassing van de wetten, van de verordeningen en van alle maatregelen die verband houden met het financieel en fiscaal beleid.

Artikel 5 van het K.B. van 20 juni 1989 regelt de samenstelling van de Raad die bestaat uit 30 leden. Wij vermelden gelijktijdig de leden die benoemd werden bij K.B. van 1 februari 1990; hun mandaat, dat voor 5 jaar wordt toegekend en hernieuwbaar is (artikel 6), werd, tenzij anders vermeld, verlengd bij K.B. van 22 maart 1995 :

1° zes leden door Ons benoemd wegens hun bijzondere onderlegdheid en ervaring op financieel en economisch gebied, op de voordracht van de Minister van Financiën en van de Minister van Begroting, onder wie drie voorgedragen door de Nationale Bank van België :

---

41 Deze werkgroep bracht navolgende verslagen uit :

- "Verslag over de indirecte fiscaliteit" (Documentatieblad, mei 1987);
- "Verslag over de vennootschapsbelasting" (Documentatieblad, mei 1987);
- "Aanvullend verslag over de vennootschapsbelasting" (Documentatieblad, mei 1988);
- "Verslag over de parafiscaliteit" (Documentatieblad, oktober-november 1988).

- op voordracht van de Nationale Bank van België :

- de hh. William FRAEYS
Jean-Pierre PAUWELS
Alfons VERPLAETSE

- de hh. Bernard de CLOSSET; bij K.B. van 22 maart 1995 vervangen door de Heer Michel VAN der STICHELE
Fernand HEBETTE (42);
Paul VAN ROMPUY

2° vier leden door Ons benoemd op voordracht van de Minister van Financiën en op voorstel van respectievelijk de Minister van Economische Zaken, de Minister van Sociale Voorzorg, het Planbureau en de Bankcommissie

- op voordracht van de Minister van Economische Zaken :

de h. Jan VERSCHOOTEN;

- op voordracht van de Minister van Sociale Voorzorg :

de h. André CREMER; bij K.B. van 22 maart 1995 vervangen door de Heer Michel ENGLERT;

- op voordracht van het Planbureau :

de h. Robert MALDAGUE; bij K.B. van 22 maart 1995 vervangen door de Heer Henri BOGAERT.

- op voordracht van de Bankcommissie :

de h. Jean-Louis DUPLAT.

3° zes leden door Ons benoemd wegens hun bijzondere onderlegdheid en ervaring op financieel en economisch gebied, op de voordracht van de Minister van Financiën en van de Minister van Begroting, en op de voordracht van de Executieven (Regeringen) van de Gemeenschappen en van de Gewesten, onder wie :

a) twee leden worden voorgedragen door de Vlaamse Executieve (Vlaamse Regering);

de hh. Luc COENE; bij K.B. van 1 februari 1996, met ingang van 1 februari 1996
vervangen door de Heer Jozef VUCHELEN

Wim MEEUSEN

b) één door de Executieve van de Franse Gemeenschap (Franse Gemeenschapsregering);

de h. Robert DESCHAMPS

---

42 Zie voetnoot 40.

c) *één door de Waalse Gewestexecutieve (Waalse Regering);*

de h. Robert TOLLET

d) *twee door de Executieve (Regering) van het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest, waarvan een lid tot de Franse taalrol en het andere tot de Nederlandse taalrol behoort;*

de hh. Guy CLEMER (N).

Georges DEBOUVERIE (F); bij K.B. van 22 maart 1995 vervangen door de Heer Paul KESTENS (F).

4° veertien leden door Ons benoemd volgens de door Ons vastgestelde regels, onder wie :

a) *vijf leden tot de sector van de openbare of particuliere financiële instellingen behoren*

de hh. Christian BASECQ.

Michel DE SMET; bij K.B. van 25 maart 1996 met ingang van 1 april 1996 vervangen door de Heer Guido RAVOET.

Hubert DETREMMERIE; bij K.B. van 22 maart 1995 vervangen door de Heer Dirk BRUNEEL.

Dirk HEREMANS.

Théo VANDERVORST; bij K.B. van 22 maart 1995 vervangen door de Heer Jean-Marc DELPORTE.

b) *zes leden worden gekozen wegens hun bijzondere onderlegdheid op fiscaal gebied, onder wie één wordt voorgedragen door de Waalse Gewestexecutieve (Waalse Regering), één door de Vlaamse Executieve (Vlaamse Regering) en één door de Executieve van het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest (Brusselse Hoofdstedelijke Regering);*

- op voordracht van de Waalse Gewestexecutieve (Waalse Regering) :

de h. Jacques AUTENNE.

- op voordracht van de Vlaamse Executieve (Vlaamse Regering) :

de h. Jacques ROUSSEAUX.

- op voordracht van de Brusselse Hoofdstedelijke Executieve (Brusselse Hoofdstedelijke Regering):

de h. Jean-Marc DELPORTE; bij K.B. van 22 maart 1995 vervangen door de Heer Alain MOREAU.

- de hh. Frans VANISTENDAEL.

Marcel PORRE; bij K.B. van 12 juni 1996 met ingang van 1 juli 1996 vervangen door de Heer Luc COPPENS.

Remi WATTEYNE; bij K.B. van 22 maart 1995 vervangen door de Heer Robert MALDAGUE.

c) *drie leden omwille van hun bijzondere onderlegdheid op economisch en financieel gebied :*

de hh. Guy QUADEN.
Victor VAN ROMPUY.
Herman VERWILST.

Artikel 7 geeft de samenstelling van het Bureau :

"Een bureau wordt belast met de voorbereiding en organisatie van de werkzaamheden van de Raad. Het wordt voorgezeten door de voorzitter van de Raad of, bij ontstentenis, door de vicevoorzitter. Het bestaat uit de leden van de Raad die hiertoe door de Minister van Financiën aangeduid zijn. Het bureau bestaat uit ten minste één vertegenwoordiger van de Minister van Financiën, één vertegenwoordiger van de Minister van Begroting, één lid van de Raad voorgesteld door de Nationale Bank van België en het Raadslid voorgesteld door het Planbureau."

De navolgende artikelen regelen dan de samenstelling en de werking van de drie permanente afdelingen van de Hoge Raad.

Art. 9. §1. De permanente afdeling *"Financieringsbehoeften van de Overheid"* is samengesteld uit een voorzitter en uit elf andere leden door Ons op voordracht van de Ministers van Financiën en van Begroting benoemd.

Tot de elf in het eerst lid bedoelde leden behoren in ieder geval :

- de vertegenwoordiger van de Minister van Financiën bij het Bureau van de Raad;
- de drie leden van de Raad voorgesteld door de Nationale Bank van België;
- de zes leden van de Raad bedoeld in artikel 5, 3°.

De helft van de in deze paragraaf bedoelde leden zijn franstalig, de andere helft nederlandstalig.

§2. De afdeling vervult de opdrachten bedoeld in artikel 49, §6, van de bijzondere wet van 16 januari 1989 betreffende de financiering van de Gemeenschappen en Gewesten.

Wanneer de Minister van Financiën aan deze afdeling in uitvoering van artikel 49, §6, derde lid, een advies vraagt, dan stelt hij een termijn vast binnen dewelke dit advies moet gegeven worden. Deze termijn mag niet minder dan vijftien dagen bedragen. In uitzonderlijke en behoorlijk met redenen omklede omstandigheden kan de termijn minder dan vijftien dagen bedragen, zonder evenwel tot minder dan drie werkdagen herleid te worden.

§3. De leden van de afdeling kunnen geen mandaten uitoefenen van lid van de Wetgevende Kamers, van lid van een Gemeenschapsgewestraad, van bestendig afgevaardigde, van burgemeester of van schepenen van gemeenten met meer dan dertigduizend inwoners. Zij mogen geen deel uitmaken van het kabinet van een lid van de Regering of van een Gemeenschaps- of Gewestexecutieve (Regering).

Art. 10. §1. De permanente afdeling "*Fiscaliteit en Parafiscaliteit*" bestaat uit twaalf leden :

- de zes leden bedoeld in artikel 5, 4°, b);
- de vertegenwoordiger van de Minister van Sociale Voorzorg;
- de vertegenwoordiger van het Planbureau;
- vier leden aangewezen door de Minister van Financiën.

§2. De voorzitter van de afdeling wordt gekozen door en onder haar leden.

§3. De afdeling is gemachtigd binnen de perken van de bevoegdheden van de Raad, op vraag van de Minister van Financiën of op eigen initiatief, een advies uit te brengen over alle algemene problemen op fiscaal en parafiscaal gebied.

Art. 11. §1. De permanente afdeling "*Financiële Instellingen en Markten*" bestaat uit twaalf leden :

- de vijf leden bedoeld in artikel 5, 4°, a);
- de vertegenwoordiger van de Minister van Financiën;
- één van de vertegenwoordigers van de Nationale Bank van België;
- de vertegenwoordiger van de Bankcommissie;
- vier leden aangewezen door de Minister van Financiën.

§2. De voorzitter van de afdeling wordt gekozen door en onder haar leden.

§3. De afdeling is gemachtigd op vraag van de Minister van Financiën of op eigen initiatief, een advies uit te brengen over alle aangelegenheden die verband houden met de organisatie, de werking, de coördinatie van de werking van de financiële markten en van de financiële organismen die tot zowel de private als tot de openbare sector behoren.

Vermelden wij tenslotte nog dat artikel 14 van het K.B. van 20 juni 1989 voorziet in een secretariaat waarvan de leden door de Minister van Financiën worden gekozen uit de personeelsleden van de Studie- en Documentatiedienst van het Ministerie van Financiën (43). De leiding van dit secretariaat wordt toevertrouwd aan de Secretaris-generaal van het Ministerie van Financiën. Sinds 1 april 1987 is dit de Heer Aloïs VAN de VOORDE.

*
* *

Bij Ministerieel Besluit van 1 februari 1990 werden de vice-voorzitter en de leden van het Bureau aangeduid en de samenstelling van de permanente afdeling "*Fiscaliteit en Parafiscaliteit*" en "*Financiële Instellingen en Markten*" van dezelfde Raad aangevuld. Hun aanduiding werd verlengd bij K.B. van 22 maart 1995, tenzij anders vermeld.

---

43 Het secretariaat van de Raad werd waargenomen door het Kabinet van de Minister van Financiën in de versie van het K.B. van 31 januari 1936. Bij de reorganisaties van 1967 en 1981 werd de recrutering van de personeelsleden van het secretariaat voorzien uit "*de diensten van het Ministerie van Financiën*". In de praktijk was het secretariaatswerk sinds 1967 quasi uitsluitend toevertrouwd aan de Studie- en Documentatiedienst van het Ministerie van Financiën.

Professor Dr. Em. Victor VAN ROMPUY werd benoemd tot vice-voorzitter (artikel 1).
Leden van het Bureau werden (artikel 2) :

- a) in de hoedanigheid van vertegenwoordiger van de Minister van Financiën :
de h. Fernand HEBETTE (44);
- b) in de hoedanigheid van vertegenwoordiger van de Minister van Begroting :
de h. Dirk HEREMANS;
- c) in de hoedanigheid van lid van de Raad voorgesteld door de Nationale Bank van België :
de h. Jean-Pierre PAUWELS;
- d) in de hoedanigheid van lid van de Raad voorgesteld door het Planbureau :
de h. Robert MALDAGUE; vervangen door de Heer
Henri BOGAERT bij K.B. van 22 maart 1995..
- e) de h. Jean-Marc DELPORTE.

Artikel 3 en 4 voorzagen in de aanvulling van de hoger vermelde permanente afdelingen (overeenkomstig artikelen 10 en 11 van het hoger vermeld K.B. van 20 juni 1989).

- voor de afdeling "*Fiscaliteit en Parafiscaliteit*" werden benoemd :

-

de hh. Guy CLEMER
Guy QUADEN; vervangen door de Heer
Jean-Marc DELPORTE bij K.B. van 22 maart 1995.
Victor VAN ROMPUY
Jan VERSCHOOTEN

- voor de afdeling "*Financiële Instellingen en Markten*" :

-

de hh. Bernard de CLOSSET; vervangen door de Heer
Michel VAN Der STICHELE bij K.B. van 22 maart 1995.
Jean-Pierre PAUWELS
Herman VERWILST
Paul VAN ROMPUY
Fernand HEBETTE (45)
William FRAEYS; vervangen door de Heer Guy QUADEN bij K.B. van 22 maart
1995

Het K.B. van 20 juni 1989 voorzag in de artikelen 10 en 11 dat de voorzitters van beide vermelde afdelingen door en onder de leden werden benoemd.

Voor de afdeling "*Fiscaliteit en Parafiscaliteit*" werd dit de Heer Robert MALDAGUE en voor de afdeling "*Financiële Instellingen en Markten*" de Heer William FRAEYS. De Heer William FRAEYS werd bij de vernieuwing van de mandaten in 1995 opgevolgd door de Heer Guy QUADEN.

---

44 Zie voetnoot 40.

45 Zie voetnoot 40.

*
* *

Bijlage I geeft een meer duidelijk beeld van de samenstelling van de afdelingen en het bureau op 1 juli 1996.

3. *Bijzondere opdrachten toevertrouwd aan de Afdeling "Financieringsbehoeften van de Overheid"*

Aan de Afdeling "*Financieringsbehoeften van de Overheid*" werden bijkomende opdrachten toevertrouwd in het kader van het Convergenceplan en van de bijzondere wet van 27 april 1994 tot instelling van een responsabiliseringsbijdrage ten laste van sommige werkgevers van de openbare sector.

a. Opdracht in verband met het Convergenceplan

In het kader van het "*Convergenceplan van België*" (46) werd aan de afdeling de opdracht gegeven ten laatste tegen 15 maart van elk jaar aan de Regering een verslag neer te leggen over de uitvoering van het convergentieprogramma 1992-1996, in de loop van het voorgaande jaar en, ingeval van ontsporing (= het verschil tussen het tekort van de Gezamenlijke Overheid en het tekort volgens het in het convergentieplan geformuleerde genormeerd scenario), een advies te geven over de oorzaken en de omvang van de bijsturing van die ontsporing.

b. Opdracht in het kader van de bijzondere wet van 27 april 1994 tot instelling van een responsabiliseringsbijdrage ten laste van sommige werkgevers van de openbare sector (Belgisch Staatsblad van 25 mei 1994)

Artikel 11 van de wet voorziet dat de Afdeling advies uitbrengt over een aantal (zeer technische) elementen die in acht worden genomen bij de berekening van de responsabiliseringsbijdrage inzake rustpensioenen die ten laste vallen van de Staat, de Gemeenschappen en de Gewesten.

---

46 Zie document 482/2-91/92 (B.Z.) Kamer van Volksvertegenwoordigers - 419-1 (B.Z. 1991-1992) Senaat, van 22 juni 1992.

B. ACTIVITEITEN VAN DE RAAD

1989

- Advies van de Hoge Raad van Financiën aan de Minister van Financiën omtrent de begrotingsnormen (Afdeling Financieringsbehoeften van de Overheid) (Documentatieblad, november-december 1989).

1990

- Advies van 1 juni 1990 aan de Minister van Financiën betreffende het aanslagstelsel van de bij een verdeling van het maatschappelijk vermogen of bij een inkoop van eigen aandelen verkregen sommen (Afdeling Fiscaliteit en Parafiscaliteit).
- Jaarverslag 1990 van de Afdeling Financieringsbehoeften van de Overheid (15 juni 1990) (Documentatieblad, november-december 1990).
- Fusies, splitsingen en opslorpingen van vennootschappen. Onderzoek naar het huidige fiscale regime en de overeenkomst met de wijzigingen, zoals bepaald in de gecoördineerde wetten op de handelsvennootschappen (22 juni 1990) (Afdeling Fiscaliteit en Parafiscaliteit).
- Advies van 17 juli 1990 van de Hoge Raad van Financiën aan de Minister van Financiën aangaande de wenselijkheid van de afschaffing van de investeringsaftrek en van de daarmee eventueel samengaande vermindering van het tarief van de vennootschapsbelasting (Afdeling Fiscaliteit en Parafiscaliteit).
- Advies van 1 oktober 1990 van de Hoge Raad van Financiën aan de Minister van Financiën over de creatie van een Belgische optie en futuresmarkt (Afdeling Financiële Instellingen en Markten).

1991

- Advies van 16 januari 1991 aan de Minister van Financiën betreffende de organisatie van de markten voor OLO's en voor Schatkistcertificaten (Afdeling Financiële Instellingen en Markten).
- Advies van 16 april 1991 van de Hoge Raad van Financiën aan de Minister van Financiën betreffende de budgettaire indicatoren in het kader van de economische en monetaire unie (Documentatieblad, september-oktober 1991).
- Verslag aangaande bepaalde aspecten van een hervorming van de vennootschapsbelasting (mei 1991) (Afdeling Fiscaliteit en Parafiscaliteit).
- Jaarverslag 1991 van de Afdeling Financieringsbehoeften van de Overheid, (juni 1991). (Documentatieblad, september-oktober 1991).

- Advies van 4 november 1991 betreffende de buitenbeursmarkt van lineaire obligaties en de secundaire markt van schatkistcertificaten (Afdeling Financiële Instellingen en Markten).
- Advies betreffende Belfox (november 1991) (Afdeling Financiële Instellingen en Markten).

1992

- Advies betreffende de implicaties van het objectief "Maastricht 1991" voor de financieringsbehoeften van de Overheid, (januari 1992) (Afdeling Financieringsbehoeften van de Overheid) (Documentatieblad, mei-juni 1992).
- Advies betreffende een ontwerp van deontologische code voor de financiële tussenpersonen (maart 1992) (Afdeling Financiële Instellingen en Markten).
- Advies aangaande het voorstel van de Commissie van de Europese Gemeenschappen tot uitbouw van een gemeenschapsstrategie ter beperking van de CO₂-uitstoot en ter verbetering van de energie-efficiëntie (mei 1992) (Afdeling Fiscaliteit en Parafiscaliteit) (Documentatieblad, november-december 1992).
- Verslag aangaande de elasticiteit van de ontvangsten (juni 1992) (Afdeling Fiscaliteit en Parafiscaliteit) (Documentatieblad, november-december 1992).
- Jaarverslag 1992 van de Afdeling Financieringsbehoeften van de Overheid (juni 1992) (Documentatieblad, september-oktober 1992).
- Advies van de Hoge Raad van Financiën over de structuur van de ontvangsten en de uitgaven van de overheden in het kader van de economische en monetaire unie (juni 1992) (Documentatieblad, september-oktober 1992).
- Advies met betrekking tot het Convergentieplan van België (juli 1992) (Afdeling Financieringsbehoeften van de Overheid) (Documentatieblad, november-december 1992).
- Aanvullend advies inzake het voorstel van Europese richtlijn tot invoering van een energie-CO₂-belasting (november 1992) (Afdeling Fiscaliteit en Parafiscaliteit) (Documentatieblad, maart-april 1993).

1993

- Advies betreffende de realisatie van de vertrekhypothese van het Convergentieplan (februari 1993) (Afdeling Financieringsbehoeften van de Overheid) (Documentatieblad, mei-juni 1993).
- Advies betreffende de fiscale consolidatie (maart 1993) (Afdeling Fiscaliteit en Parafiscaliteit) (Documentatieblad, juli-augustus 1993).
- Advies met betrekking tot wijziging van de organisatie van Belfox (maart 1993) (Afdeling Financiële Instellingen en Markten).
- Advies betreffende de creatie van een markt voor bepaalde warrants (maart 1993) (Afdeling Financiële Instellingen en Markten).

- Aanvullend advies inzake de mogelijke macro-economische, sectoriële en inkomensverdelende gevolgen van een energie/C02-belasting zoals die wordt voorgesteld door de Europese Commissie (mei 1993) (Afdeling Fiscaliteit en Parafiscaliteit) (Documentatieblad, september-oktober 1993).
- Jaarverslag 1993 van de Afdeling "Financieringsbehoeften van de Overheid" (juni 1993) (Documentatieblad, september-oktober 1993).
- Verslag in verband met sommige Belgische en Europese aspecten van de fiscaliteit op het sparen (juni 1993) (Afdeling Fiscaliteit en Parafiscaliteit) (Documentatieblad, september-oktober 1993).
- Het Ruding-rapport en de Europese harmonisering van de vennootschapsbelasting. Voorstellen voor de eerste stappen naar een noodzakelijke harmonisatie (juni 1993) (Afdeling Fiscaliteit en Parafiscaliteit) (Documentatieblad, november-december 1993).
- Tussentijds advies van de Hoge Raad van Financiën betreffende de overheidsinterventie op de arbeidsmarkt (juli 1993) (Documentatieblad, november-december 1993).
- Vergelijkende analyse van het fiscaal stelsel van groepsverzekeringen en pensioenfondsen (september 1993) (Afdeling Fiscaliteit en Parafiscaliteit) (Documentatieblad, januari-februari 1994).

1994

- Advies met betrekking tot de uitvoering van het Convergentieplan (maart 1994) (Afdeling Financieringsbehoeften van de Overheid) (Documentatieblad, mei-juni 1994).
- Jaarverslag 1994 van de Afdeling "Financieringsbehoeften van de Overheid" (juni 1994) (Documentatieblad, september-oktober 1994).
- Advies van de Hoge Raad van Financiën betreffende de overheidsinterventie op de arbeidsmarkt (financiële en fiscale aspecten) (juni 1994) (Documentatieblad, september-oktober 1994).
- Advies met betrekking tot de responsabiliseringsbijdragen 1994 en 1995 (oktober 1994) (Afdeling Financieringsbehoeften van de Overheid).
- Aanvullend advies met betrekking tot de responsabiliseringsbijdragen 1994 en 1995 (november 1994) (Afdeling Financieringsbehoeften van de Overheid).

1995

- Advies met betrekking tot de uitvoering van het Convergentieplan in 1994 (maart 1995) (Afdeling Financieringsbehoeften van de Overheid) (Documentatieblad, mei-juni 1995).
- Jaarverslag 1995 van de Afdeling "Financieringsbehoeften van de Overheid" (mei 1995) (Documentatieblad, september-oktober 1995).
- Karakteristieken en mogelijke oorzaken van de langdurige werkloosheid in België (juni 1995). (Basisnota voor het Advies betreffende de langdurige werkloosheid) (Documentatieblad, januari-februari 1996).
- Advies van de Hoge Raad van Financiën betreffende de langdurige werkloosheid en het stelsel van werkloosheidsvergoedingen (juli 1995) (Documentatieblad, januari-februari 1996).
- Advies met betrekking tot de responsabiliseringsbijdragen 1995 en 1996 (oktober 1995) (Afdeling Financieringsbehoeften van de Overheid).
- Advies over het ontwerp van koninklijk besluit betreffende de organisatie van de secundaire buitenbeursmarkt van de lineaire obligaties, de gesplitste effecten en de schatkistcertificaten (november 1995) (Afdeling Financiële Instellingen en Markten).
- Advies over het ontwerp van koninklijk besluit houdende de oprichting en de inrichting van de Belgische Future- en Optiebeurs (december 1995) (Afdeling Financiële Instellingen en Markten).
- Verslag over de ten uitvoerlegging van het overgangsstelsel van de belasting over de toegevoegde waarde (december 1995) (Afdeling Fiscaliteit en Parafiscaliteit).

1996 (tot 1 juli 1996)

- Advies betreffende de uitvoering van het Convergentieplan in 1995 (februari 1996) (Afdeling Financieringsbehoeften van de Overheid) (Documentatieblad, mei-juni 1996).
- Advies over het ontwerp van koninklijk besluit houdende de oprichting en organisatie van EASDAQ (april 1996) (Afdeling Financiële Instellingen en Markten) (Documentatieblad, september-oktober 1996).
- Advies betreffende de vrije dienstverlening op de financiële markten (mei 1996) (Afdeling Financiële Instellingen en Markten) (Documentatieblad, september-oktober 1996).
- Advies van de Hoge Raad van Financiën betreffende de economische en financiële gevolgen van een beleid van geleidelijke vermindering van de verhouding overheidsschuld /BNP (Documentatieblad, september-oktober 1996).
- Jaarverslag 1996 van de Afdeling "Financieringsbehoeften van de Overheid" (Documentatieblad, september-oktober 1996).

BIJLAGE I.

SAMENSTELLING VAN DE RAAD, HET BUREAU EN DE AFDELINGEN PER 1 JULI 1996

1. *De Raad*

Voorzitter : de Heer Philippe MAYSTADT, Vice-Eerste Minister, Minister van Financiën en van Buitenlandse Handel;

Vice-Voorzitter : de Heer VAN ROMPUY Victor (N), Prof. Em. van de Katholieke Universiteit van Leuven;

Leden (in alfabetische volgorde) :

- De heren
- AUTENNE, Jacques, (F), lector aan de Université Catholique de Louvain;
  - BASECQ, Christian, (F), Voorzitter van de N.V. ASLK-Verzekeringen;
  - BOGAERT, Henri, (F), Commissaris van het Federaal Planbureau;
  - BROUHNS, Grégoire, (F), Administrateur-generaal van de Schatkist;
  - BRUNEEL, Dirk, (N), Voorzitter van het Directiecomité van BACOB Bank C.V.;
  - CLEMER, Guy, (N), Directeur van de Studiedienst van het Vlaams Economisch Verbond;
  - COPPENS, Luc, (N), Directeur-generaal bij de Bijzondere Belastinginspectie;
  - DELPORTE, Jean-Marc, (F), Adjunct-administrateur-generaal van de belastingen;
  - DESCHAMPS, Robert, (F), Hoogleraar aan de Facultés Universitaires de Namur;
  - DUPLAT, Jean-Louis, (F), Voorzitter van de Commissie voor Bank- en Financienwezen;
  - ENGLERT, Michel, (F), Opdrachthouder bij het Federaal Planbureau;
  - FRAEYS, William, (F), Vice-gouverneur van de Nationale Bank van België;
  - HEREMANS, Dirk, (N), Hoogleraar aan de Katholieke Universiteit van Leuven;
  - KESTENS, Paul, (F), Hoogleraar aan de Université Libre de Bruxelles;
  - MALDAGUE, Robert, (F), Ere-commissaris van het Federaal Planbureau, Voorzitter van de Commissie voor de inventaris van het vermogen van de Staat;
  - MEEUSEN, Wim, (N), Hoogleraar aan de Vrije Universiteit van Brussel en aan het Rijksuniversitair Centrum van Antwerpen;
  - MOREAU, Alain, (F), Ambtenaar bij het Ministerie van Financiën;
  - PAUWELS, Jean-Pierre, (N), Directeur bij de Nationale Bank van België;
  - QUADEN, Guy, (F), Directeur bij de Nationale Bank van België;
  - RAVOET, Guido, (N), Directeur-generaal van de Belgische Vereniging van Banken;
  - ROUSSEAUX, Jacques, (N), Voorzitter van de Groep Landbouwkrediet;
  - TOLLET, Robert, (F), Voorzitter van de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven;
  - VAN der STICHELEN, Michel, (F), Inspecteur-generaal van Financiën;
  - VAN ROMPUY, Paul, (N), Afgevaardigd-Bestuurder van de Federale Participatiemaatschappij;
  - VANISTENDAEL, Frans, (N), Hoogleraar aan de Katholieke Universiteit van Leuven;

- VERPLAETSE, Alfons, (N), Gouverneur van de Nationale Bank van België
- VERSCHOOTEN, Jan, (N), Adjunct-Commissaris van het Federaal Planbureau;
- VERWILST, Herman, (N), Voorzitter van het Directiecomité van de N.V. ASLK-Bank;
- VUCHELEN, Jozef, (N), Hoogleraar aan de Vrije Universiteit van Brussel;

2. *Het Bureau*

Voorzitter : de Heer Philippe MAYSTADT
 Vice-Voorzitter : de Heer Victor VAN ROMPUY

Leden : de Heren :

BOGAERT, Henri (voorgesteld door het Federaal Planbureau).
 BROUHNS, Grégoire (vertegenwoordiger van de Minister van Financiën).
 DELPORTE, Jean-Marc
 HEREMANS, Dirk (vertegenwoordiger van de Minister van Begroting).
 PAUWELS, Jean-Pierre (voorgesteld door de Nationale Bank van België).

In de praktijk is de traditie gegroeid de voorzitter van de drie permanente afdelingen van de Raad uit te nodigen op de vergaderingen van het Bureau.

3. *De Permanente Afdelingen*

a) Afdeling "Financieringsbehoeften van de Overheid"

Voorzitter : de Heer Paul VAN ROMPUY

Leden : de Heren :

BROUHNS, Grégoire (vertegenwoordiger van de Minister van Financiën).
 CLEMER, Guy (voorgesteld door de Brusselse Hoofdstedelijke Regering).
 DESCHAMPS, Robert (voorgesteld door de Franse Gemeenschapsregering).
 FRAEYS, William (voorgesteld door de Nationale Bank van België).
 KESTENS, Paul (voorgesteld door de Brusselse Hoofdstedelijke Regering).
 MEEUSEN, Wim (voorgesteld door de Vlaamse Regering).
 PAUWELS, Jean-Pierre (voorgesteld door de Nationale Bank van België).
 TOLLET, Robert (voorgesteld door de Waalse Regering).
 VAN der STICHELEN, Michel
 VERPLAETSE, Alfons (voorgesteld door de Nationale Bank van België).
 VUCHELEN, Jozef (voorgesteld door de Vlaamse Regering).

b) Afdeling "Financiële Instellingen en Markten"

Voorzitter : de Heer Guy QUADEN (aangewezen door de Minister van Financiën).

Leden : de Heren :

BASECQ, Christian ((behorend tot de sector van de financiële instellingen).
BROUHNS, Grégoire (vertegenwoordiger van de Minister van Financiën).
BRUNEEL, Dirk (behorend tot de sector van de financiële instellingen).
DELPORTE, Jean-Marc (behorend tot de sector van de financiële instellingen).
DUPLAT, Jean-Louis (vertegenwoordiger van de Commissie voor Bank- en Financiewezen).
HEREMANS, Dirk (behorend tot de sector van de financiële instellingen).
PAUWELS, Jean-Pierre (vertegenwoordiger van de Nationale Bank van België).
RAVOET, Guido (behorend tot de sector van de financiële instellingen).
VAN der STICHELEN, Michel (aangewezen door de Minister van Financiën).
VAN ROMPUY, Paul (aangewezen door de Minister van Financiën).
VERWILST, Herman (aangewezen door de Minister van Financiën).

c) Afdeling "Fiscaliteit en Parafiscaliteit"

Voorzitter : de Heer Robert MALDAGUE (wegens bijzondere onderlegdheid op fiscaal gebied).

Leden : de Heren :

AUTENNE, Jacques (voorgesteld door de Waalse Regering).
BOGAERT, Henri (vertegenwoordiger van het Federaal Planbureau).
CLEMER, Guy (aangewezen door de Minister van Financiën).
COPPENS, Luc (wegens bijzondere onderlegdheid op fiscaal gebied).
DELPORTE, Jean-Marc (aangewezen door de Minister van Financiën).
ENGLERT, Michel (vertegenwoordiger van de Minister van Sociale Voorzorg).
MOREAU, Alain (voorgesteld door de Brusselse Hoofdstedelijke Regering).
ROUSSEAUX, Jacques (voorgesteld door de Vlaamse Regering).
VANISTENDAEL, Frans (wegens bijzondere onderlegdheid op fiscaal gebied).
VAN ROMPUY, Victor (aangewezen door de Minister van Financiën).
VERSCHOOTEN, Jan (aangewezen door de Minister van Financiën).

BIJLAGE II

PUBLICATIE VAN DE JAARVERSLAGEN VAN DE HOGE RAAD VAN FINANCIEN IN HET BELGISCH STAATSBLAD

JAAR	BELGISCHE STAATSBLAD VAN
1969	24.03.1970
1970	11.09.1971
1971	21.06.1972
1972	27.07.1973
1973	17.09.1974
1974	30.07.1975
1975	11.06.1976
1976	22.09.1977
1977	01.04.1978
1978	04.10.1979
1979	10.04.1980
1980	09.04.1981
1981	01.05.1982
1982	06.04.1983
1983	14.03.1984
1984	16.05.1985
1985	18.04.1986
1986	12.05.1987
1987	05.03.1988
1988	21.02.1989
1989	21.07.1990
1990	06.04.1991
1991	25.01.1992
1992	23.02.1993
1993	18.03.1994
1994	08.02.1995
1995	24.02.1996